

NOVI

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Novega Domoljubaa,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu »Novega
Domoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

»Od sto duhovnikov je
v Sloveniji morda en sam
dober ali pa tudi ne.«

Samostojne vabe: živinorejska razstava, konjska dirka in Radič.

Pred kratkim so priredili v Krškem živinorejsko razstavo in konjsko dirko. To je samonasebi lepa in hvalevredna stvar. Naravno je, da taka prireditev vleče in ljudstvo jo hoče imeti ali iz radovednosti ali pa radi pouka. Tako se je tudi v Krškem zbralo precejšnje število ljudi. Naši samostojneži so pa hoteli to priliko izrabiti v svoje politične namene. Dobro vedo, da jim drugače na svoje shode ni mogoče zbrati večjega števila obiskovalcev, zato so kar dirko in razstavo uporabili za politični shod. Poleg tega so naznanili kot novost tega dne še gospoda Štipica Radiča, o katerem se je toliko pisalo in je radi svoje republike po Hrvaškem tako zelo zaslovel. Na Hrvaškem je res skozi šest let oznanjeval republiko, ker je to kmetom prijalo in je s tem hotel vse zbrati okoli sebe. Sedaj je pa mož svojo republikansko zastavo lepo zvil in jo je položil v skrinjo med stare cunje. Kaj bodo hrvatski kmetje na vse to rekli, to je njihova stvar.

Na Hrvaškem: »Hvaljen Isus!«, na Slo- venskem: »Udri popa!«.

Pa temu gospodu Radiču se je zahotelo, da bi tudi slovenske kmete tako vtaknil v žep kakor hrvatske. Z republiko ne more več šariti, ta je sedaj pokopana. Treba je dobiti drugo geslo, ki bi vleklo in vžgalo, si je mislil gospod Štipica Radič. In iztuhtal jo je: Na Kranjskem je treba udariti po »popovih«, to bo morda vžgalo.

In dogodilo se je, da je na krškem polju izrekel proti vsej duhovščini ta gospod Radič tako obrekovanje in tako žalitev, da si je večje niti misliti ne moremo. Na Kranjskem smo imeli z našimi liberalci in nekaterimi zagrizenimi brezverci zelo zelo hude politične boje. Pa nihče od teh se ni nikdar usodil, da bi izrekel proti slo-

venski duhovščini tako žalitev, ki je obenem tudi obrekovanje najhujše vrste. Gospod Radič je rekel po soglasnih poročilih vseh listov sledeče: »Od sto duhovnikov je v Sloveniji morda en sam dober ali pa tudi ne.« Po poročilu »Kmetškega lista«, ki je sedaj glasilo tega čudnega gospoda Radiča v Sloveniji, je pa to tako-le povedal: »Od sto jih je eden dober ali pa nobeden.«

Neumno obrekovanje.

Premislite, slovenski ljudje, dobro te besede g. Radiča. Z drugimi besedami se to pravi, da v celi Sloveniji morda niti enega dobrega duhovnika nimamo. Če pa že kje kakšnega najdeš, jih gotovo ni nad deset. Vsi drugi so, tako je Radič očitno in brez sramu pred par tisoč ljudi obrekoval, slabi, nedobri, nepošteni, protiljudski. To pomenijo besede, ki si jih je upal izustiti g. Radič pri svojem vstopu na slovensko zemljo. Ali ni to nekaj nezaslišanega?

Sedaj pa pomislite dalje: Ali more sploh kak pameten človeku celemu stanu očitati, da je vsak poedinec tega stanu za nič, ničvreden, nepošten? Ali ne bi vsakega nagnali, če bi se drznil trditi, da je med celotnim kmetiskim stanom vse slabo morda samo z eno ali drugo izjemo? Ali ni človek, ki more kaj takega trditi, ali zloben ali nespameten ali pa zasleduje pri tem kake druge slabe namene? Ali bo slovensko ljudstvo tako grobo žalitev mirno preneslo? Slovenski duhovniki so naši najboljši sinovi. Mislimo, da tega ne more mirno prenesti, če kaj da na čast svojih sinov. Vsi slovenski duhovniki so sinovi kmetiskih staršev, izšli so iz kmetiskih domov, kmetiski žulji so jih s težavo in pritrgovanjem odgojili in izšolali. Ali naj bodo zdaj ti kmetiski sinovi samo radi tega sami ničvredneži, ker nosijo duhovniško suktnjo? Saj živi pretežna večina duhovnikov med kmeti, dela za kmetško ljudstvo, izobrazuje kmetško mladino in deli s kmetiskim ljudstvom trpljenje in veselje. Duhovniki delajo po zadrugah, po družtvih, posojilnicah, v cerkvi, v šoli. Duhovniki vedo, da

so izšli iz kmetškega ljudstva, in mu hočejo tudi služiti in zanj delati. Ali ni nekaj nezaslišanega, da se upa Radič tem kmetiskim sinovom, ki jih je dal kmet izšolati za duhovnike, metati take žalitve v obraz? S tem pa ta Radič pri nas ne bo upalil, kvečjemu pri kakem izgublencu, ki je zgubil vero in poštenje in mora že radi tega duhovnika mrziti. Naše pošteno ljudstvo se bo pa povsod z gnjusom obrnilo od takih prerokov!

Zakaj so pa Radiču duhovniki tako na potu, da ne najde niti enega dobrega med njimi? Na Hrvaškem je Radič na svojih shodih neuko ljudstvo pozdravljal: »Hvaljen Jezus i Marija! Živela republika!« Kako lepo, kajne?! Čisto pravi čistokrvni klerikalec! In ljudstvo mu je nasedlo. Pri nas so ljudje pa že malo bolj razboriti. To našemu ljudstvu še ne zadoštuje, da bi mu nasedlo. In v svoji jezi je izbruhal svoj srd na one, o katerih meni, da so mu največja ovira, da ne more svojega liberalizma in proticerkvenega duha zanesti med slovensko ljudstvo. Na potu so mu pošteni in delavni slovenski duhovniki in zato žveplo in ogenj nadnje.

Sram jih je.

S to brezmejno žalitvijo poštenih slovenskih duhovnikov se je pa Radič zelo zelo zaletel, kakor je že vobče njegova navada. Zадnji »Kmetški list« se trudi v potu svojega obraza, da bi zabrisal to žalitev in obrekovanje in dal Radičevim besedam drug pomen. Zastonj ves trud! Beseda izgovorjena ne vrne se nobena! Vse časopisje poroča o tej žalitvi soglasno tako, kakor je zgoraj zapisana. Poročevalci listov, ki so bili navzoči in zato prišli, da bi Radičev govor pisali, vendar niso gluhi in tudi ne šeme. Zato je zastonj ves trud, da bi zabrisali to žalitev. Slovensko ljudstvo si je dobro zapomnilo in Radiču in njegovim slovenskim pomagačem zelo glasno dopovedalo, da takih prerokov v Sloveniji nam ni prav nič treba. Naj govori dalje po Hrvaškem, dokler se ga ne bodo tudi tam naveličali! In ta čas bo tudi tam prišel.

Vse vrline, ki jih gospodinja zahteva od mila, vsebuje naše milo znamke »GAZELA«. Zato pri Vašem trgovcu zahtevajte samo tega.

Radić In naši samostojneži.

Kakor luna.

Ko so vprašali Črnogorca, ponosnega na svojo gorato domovino, koliko je vseh Črnogorcev, je mogočno odgovoril: nas je z Rusi vred sto milijonov. G. Pucelj se danes pravtako postavlja kakor ta Črnogorec. Ker ne more sam na Slovenskem ničesar doseči in ker ve, da mu nihče ničesar več ne verjame, se je združil z Radićem in danes mogočno pripoveduje, da pripada eni najmogočnejših strank v državi.

Pravijo, da so se radićevski poslanci dolgo otepali ponujanja pucljevcev, ko pa je prišel Radić iz ječe, je Pucelja proti volji drugih sprejel v hrvatski radićevski klub. Temu se ni prav nič čuditi, ker moža zelo spadata skupaj. Oba se tako razumeta na spreminjanje, da jih radi tega ves svet občuduje. Radić se je prelevil iz hudega republikanca v monarhista, iz navdušenega zagovornika samostojne Hrvatske v centralista. In naš gospod Pucelj, kdo ga ne pozna! Leta 1921 je navdušeno glasoval za centralistično ustavo, pri zadnjih volitvah se je junaško boril proti Radiću, po volitvah se je proglasil na zborovanju Samostojne kmetijske stranke 18. marca 1925 za avtonomista, in danes je spet navdušen centralist v najprisrčnejšem objemu z Radićem. Kdo se more torej meriti s Puceljem in Radićem v izpreminjevanju? En sam je na Slovenskem, ki bi jima bil še morda kos in to je zaslužni slovenski republikanec gospod Prepeluh.

Radića pripeljejo pokazat.

Ne vemo, kako bodo hrvatski kmetje prenesli vsa ta izpreminjanja Stefana Radića, pri nas na Slovenskem vemo, da je bil in bo v veljavi mož, ki se drži tega, kar enkrat spozna za pravo. Slovensko ljudstvo se nikoli ni dalo in se ne bo dalo od lepih besed prevarati, ampak hoče le trdne doslednosti in pa dejanj.

Če govorimo o novi spreobrnitvi naših samostojnežev, na eno ne smemo pozabiti. Že pri zadnjih volitvah, ko se je gospod Prepeluh zatekel pod hrvatsko Radićevo suknjo, smo v »Domoljubu« poudarjali, da Slovenci pravtako ne maramo hrvatskih nasilj, kakor ne maramo izginiti v vele-srbskem morju. Če so samostojneži tako lahko zatajili svoje slovensko ime, ko je njih vodja stopil v hrvatski klub, naj ve on in naj vedo drugi, da stoji ta mož pravtako osamljen med Slovenci, kakor je stal takrat, ko je vstopil v klub srbskih zemljoradnikov. Slovenstvo nam bo vedno pravtako vzvišeno, kakor nam je sveto naše krščansko prepričanje. Ne enega ne drugega nam ne bodo iztrgali Radić in njegovi pomagači, pa naj to delajo zahrbtno all naravnost. S Hrvati in Srbi smo lahko prijatelji, a samo kot enakopravni.

Ali je predsedljanje komu koristilo?

Marsikdo se vprašuje, zakaj se samostojneži tako spreminjajo. Mi vemo to, da so nekateri ljudje v svojih mislih čisto omahljivi, vemo pa tudi, da nekaterih ljudi ni prav nič sram. Take privoščimo tudi po Slovenskem Radiću. Drugi spet upajo, da jim vržejo radićevci kako kost in da se zato izplača predsedlavati. Že dvanajstine, za katere je tudi g. Pucelj glasoval, pa kažejo, da Slovenija tudi drobtin od sedanje vlade nima pričakovati in da je ta njihov račun čisto napačen. Čas bo pa pokazal, kako strašno se ti ljudje varajo, ko mislijo, da je naš kmet kunjca, ki se more vsakdo vanjo obrisati. Tudi hrvatski radićevci bodo to poskusili.

Kjer je še kak samostojnež, ki je dobre volje, sedaj je čas, da spozna s kakimi ljudmi ima opraviti. Somišljeniki, opozorite svoje znance, da spregledajo.

To okrožnico si zapomnimo.

Okrožnica gosp. finančnega delegata dr. Šavnika, o kateri smo pisali v »Domoljubovi« prejšnji številki, se tako-le začne: »V zvezi s tuk, odredbo z dne 30. julija, št. AI 3150 ex 1925, sem dognal, da so koncem julija znašali zaostanki na direktnih davkih, vključno davek na poslovni promet, — nad 76 milijonov dinarjev! Naročili delegacije z dne 28. marca, št. AI 1347, in z dne 14. julija, št. AI 2977, torej nista imeli nobenega uspeha, — nasprotno v primeru s stanjem ob koncu prvega četrtletja so se razmere celo občutno poslabšale. Znano mi je, da vsebuje gornja vsota več sorazmerno visokih postavk, zlasti davka na vojne dobičke, ki so ali sploh neizterljive ali se vsaj v doglednem času ne bodo dale izterjati. Uvažujem tudi vse težave, ki so se z dobrim namenom ali v detajlnem nepoznavanju naših razmer delale naši davčni upravi z eksekutorji, in priznam slednjič, da je pod pritiskom javnega mnenja morda zavladala prevelika, četudi razumljiva popustljivost napram prošnjam za odlog eksekucije in plačilo v obrokih. Vse to pa še zdaleka ne upravičuje raznih visokih zaostankov, ki sem jih povzel iz poročil. Opuščam vsako

rekriminacijo in zlasti nočem raziskovati, kdo je zakrivil, da davčna urada za mesto Ljubljano in v Mariboru, ki bi morala biti za zgled vsem drugim, izkazujeta, prvi nad 28, drugi nad 15 milijonov zaostankov. Upam pa, da se vsaj sedaj, ko sem Vam odkril bilanco, ne najde več noben organ in noben funkcionar finančne uprave v Sloveniji, ki bi ne čutil potrebe takojšnje in najenergičnejše poprave.

Na davčno uradništvo v Sloveniji pa g. finančni delegat v svoji okrožnici tako-le pritiska:

V nevarnosti je predvsem naš (uradniški) dobri sloves, ki smo si ga v najtežjih prilikah znali ohraniti dolgo vrsto let. Aparat, ki dosega take uspehe, je izgubil pravico, da si da kaditi kot najboljši in najodločnejši v državi, a očitki utegnejo — ako Vas prav poznam — skleti tembi, ker se bo neuspeh brezdvoma spravljal v zvezo z odpravo percentualnih nagrad, ki sem jo jaz baš v interesu našega renomeja z vso odločnostjo zagovarjal. Ali hočete, da poročam na merodajno mesto: »Gospod, motil sem se, moji ljudje brez procentov ne bodo več izpolnjevali svojih dolžnosti?«

Koliko je vreden ta dobri sloves za slovenske kmete in posestnike, to je seveda drugo vprašanje?! Tudi gospodje uradniki debelo gledajo kedaj so zaslužili tako oceno. Toda

g. finančni delegat samo ukazuje. »Pričakujem torej, da se z vso energijo in vnamo lotite in osredotočite ves svoj trud na to,

1. da se škandalozno visoki zaostanki, kakor so narasli do konca julija t. l., čimprej in čim izdatneje znižajo;

2. da se za III. kvartal (do novembra!) dospela vsota pobere točno po navodilih tuk. odloka z dne 14. julija tek. leta, št. 2974.«

»Ne kratim nikomur svobode prepričanja in udejstvovanja v mejah zakona, ugotavljam pa še enkrat, da ste državni administrativni organi in kot takšni za službeno poslovanje nimate razen od mene sprejemati direktiv od nikogar, pa naj zavzema v naši javnosti katero mesto hoče...«

»Položaj je tako resen, da moram s obžalovanjem pri sledečih davčnih uradnih in sicer:

GAZELA MILO

NOVICAR

Da se z našimi vojaki ne bo grdo postopalo.

Ker sem dobival dan za dnem od slovenskih vojakov in njih staršev pisma, kako v nekaterih garnizijah grdo ravnaajo z našimi vojaki, sva s tovarišem Fr. Krémžarjem poslala dne 14. julija t. l. predsedniku narodne skupščine g. vojnemu ministru pismeno interpelacijo (upit). Zahtevala sva pojasnila v posameznih slučajih ter obenem odločno protestirala proti grdemu ravnanju z vojaki — Slovenci.

Te dni sem dobil ministrov odgovor na naše vprašanje. Minister general Trifunović piše: »Povodom Vašega protesta in vprašanja je izvedena najstrožja preiskava o tem, ali zares podoficirji Srbi in Hrvati tepejo Slovence in jih nazivajo »Švabi«. Napram vsem vojakom, ne oziraje se na pleme in vero, v naši armadi in mornarici se enako postopa. Ne sme biti več razlike na škodo ne enega plemena. Vsako protizakonito postopanje brez ozira proti komu je učinjeno, v vojni in mornarici ima zakonite posledice. Radi tega, kadar bi se ugotovilo, da se s Slovenci postopa protizakonito, se bo proti krivcem postopalo ostro in po zakonu. Izdal sem že strogo naredbo na vse komandante, da se v vojni in mornarici postopa z vsemi vojaki tako, kakor določajo zakoni, pravila in predpisi.«

Tako odgovarja vojni minister.

Ako se bodo v kljub ministrov obljubi in odredbi dogajali slučajji grdega ravnanja z našimi vojaki, prosim prizadete starše in sorodnike, da meni ali mojim tovarišem-poslancem pošljejo o vsakem posameznem slučaju resnične podatke z navedbo datuma, kraja in oseb. Samo v slučajih, ki so podprti z dokazi, se da kaj doseči. — Fr. Žebot, poslanec.

d **Umrla je v Kovitih pri Dobrničju** dne 30. avgusta Anica Zerjav, poštna odpravnica v Dobrničju, stara 23 let.

d **V Čirčah pri Kranju** je umrl 23. avgusta t. l. v visoki starosti 84 let občeznani in spoštovani posestnik g. Franc Strupič. Rajni je bil pristna stara gorenska korenina; vsakomur je rad pomagal, bodisi z nasvetom, bodisi dejansko. Bil je 24 let nepretrgoma župan občine Hrasje ter 15 let načelnik okrajnega cestnega od-

Brežice, Cerkljica, Dol. Lendava, Kočevje, Kozje, Krško, Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Litija, Maribor, Marenberg, Mokronog, Murska Sobotna, Ormož, Prevalje, Radovljica, Slov. Gradec, Tržič, Vrhnika, Višnja gora **ukiniti vse dopuste vse dotlej, dokler se ne uverim, da se je stanje izboljšalo. Uslužbenec, ki so na dopustu, je takoj pozvati, da brez odloga in pod disciplinarne odgovornostje nastopijo službo.**

In uradniki, ki so na glasu, kot najstrožji davčni uradniki v državi, so morali prekiniti dopust, da gredo izvrševati strašen ukaz.

bora in je napravil v tem času mnogo splošnokoristnega za občino in okraj.

d **Tisoč dinarjev** je darovala neznana oseba za romarsko cerkev na Mirni gori pri Planini v Belokrajini v nedeljo dne 30. avgusta pri sv. maši. Redek slučaj. Naj bi vsevedni Bog bogato povrnil ponižni dobrotnici!

d **Slovenci v Franciji.** Primorani smo se zopet oglašati in razložiti naše delo in življenje. Žene tistih mož, ki se nahajajo v Franciji ali pa tisti, ki pridejo domov iz Francije, se zelo pohvalijo s Francijo. V resnici pa ni tako tu v Saargebietu. Res, da se več zasluži, toda samo pri stavbenih delih, ki pa niso vsak dan radi vremena. Delo traja le toliko časa, da je stavba končana, torej kvečjemu šest tednov. Potem smo pa brez posla po 8 do 14 dni. Kar si poprej pristradal, pa v času, ko si brez posla, porabiš. Tudi nekateri gozdni delavci in tesači so nekaj zaslužili, pa so redki. Živimo pa samo ob kruhu in kavi, le malokateri si kupi včasih kaj mastnega. Kuhanih jedi tu ne poznamo. Rudarji imajo pa res zelo majhno plačo, da si v resnici ne morejo nič prihraniti. Mnogi pridejo sem, pa nimajo ne denarja, ne dela, ne jela.

d **Sin ministra in poslanca Radičeve** stranke dr. Superina se je poročil v pravoslavni cerkvi v Splitu.

d **Zaplemba.** Državna oblast je v Sarajevu zaplenila glasilo Jugoslovanske muslimanske organizacije in dr. Šelkija Behmen je tožen radi hujskanja. Višje sodišče je zaplemba potrdilo. To sporočamo, da bodo naši čitatelji vedeli zakaj marsikaj ne pišemo, kar bi po splošnem mnenju morali napisati. Sedanja vlada hoče izvajati tiskovni zakon v vsej strogosti.

d **Dolg na »Domu duhovnih vaj«** pomaga manjšati tudi vsak, kdor kupi molitvenik »Sveto obhajilo« (prej »Kruh življenja« po Soengenu), ki so ga letos na novo izdelali in založili oo. jezuitje (Uprava »Glasnika Srca Jezusovega«, Ljubljana, Zrinjskega c. 9) v Ljubljani. Knjižica obsega 560 strani in priročni obliki. Vsled podpore nekega dobrotnika jo lahko dobiš po izredno nizki ceni in sicer: v platno vezani (izvirne in zelo okusne platnice) z rdečo obrezo samo 12 Din, s polzlatno obrezo 15 Din, z zlato obrezo samo 18 Din. Poština posebej za en izvod 3 Din. Čisti dobiček tega molitvenika, ki ga je prav mnogo v zalogi, je namenjen za »Dom duhovnih vaj«. Naročajte ta lep molitvenik, ki so ga mnogi evharistični shodi toplo priporočili, posebno, ker ima poleg jutranje, večerne, spovednih molitev, treh sv. maš, še 40 obhajalnih molitev (priprav in zahval za vse praznike in važnejše govore cerkvenega leta, za Božič, Veliko noč itd.), po 10, 20, 50, 100 izvodov skupaj na en naslov, n. pr. Marijine družbe, tretji red sv. Frančiška itd. Ker poština dosti stane, naj ga iz bližnje ljubljanske okolice ali od

drugod, ko greste po opravkih v Ljubljano, pridejo iskat osebno k vratim kolegija (samostana) oo. jezuitov poleg cerkve sv. Jožefa, Zrinjskega cesta 9 pri »Upravi Glasnika Srca Jezusovega«, Ljubljana. Denar lahko pošljete po poštnohranilnih položnicah, ki jih dobite zastoj na vsaki pošli, na naslov: Uprava »Glasnika Srca Jezusovega«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9, z označbo, da je denar za molitvenik »Sveto obhajilo« (Ček. račun št. 10.604). Išče mo tudi zanesljive in poštene osebe po deželi in mestih, ki bi knjižico oddajale; dobe nekaj popusta. Javite se torej sami osebno ali pismeno, ali pa pošljite natančne naslove takih oseb (ime, priimek, kraj, hišno štev. in zadnjo pošto) na Upravo »Glasnika presv. Srca Jezusovega«, Ljubljana, z dostavkom, da bi spečavale ta molitvenik.

d **»Domovina«** o duhovnikih. »Domovina« piše proti Radiču, ob tej priliki je nehoté zapisala to-le resnico: »Nihče ne more utajiti, da je duhovniški stan vzvišen in da je med slovenskimi duhovniki bilo in je dokaj lepo število poštenih in zaslužnih mož, ki iskreno ljubijo domovino in državo.« To je bilo treba »Domovini« zapisati radi Radiča, da ne bi kak demokrat ušel za njim. Par vstic naprej seveda ne pozabi na »zlorabo« prižnice in spovednice. — Brez teh dveh liberalen list ne more izhajati.

Kmetijsko gospodinjstva šola v Repnjah otvori s 15. oktobrom zimski kmetijski gospodinjstvi tečaj, ki traja šest mesecev, in sicer od 15. oktobra 1925 do 15. aprila 1926. V zavod, ki je v rokah šolskih sester iz reda sv. Frančiška, se sprejme 18 gojenk z vso potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 450 Din na mesec. Nekolekovane, lastnorčno pisane prošnje naj se opremijo s sledečimi potrebnimi prilogami: 1. zadnješolsko izpričevalo, 2. zdravniško izpričevalo, 3. krstni list, 4. posestni list, potrjen po davčni oblasti, 5. obvezno pismo staršev ali njih namestnikov, da bodo zanje plačali vse stroške šolanja, 6. zavezni list gojenke, da se bo natančno ravnala po hišnem redu. Prošnje za sprejem gojenk, ki naj bodo vsaj 16 let stare, je vlagati do 1. oktobra 1925 pri vodstvu kmetijsko gospodinjstva šole v Repnjah, p. Vodice nad Ljubljano, kjer se dobe na željo potrebne informacije.

d **20 odstotno znižanje** vozniš cen na vlakih. Minister prometa je izdal naredbo, po kateri se znižajo vozne cene na vseh progah in za vse brzo- in potniške vlake.

d **100 Din denarja** je najdenega v Ljubljani v Stritarjevi ulici na soboto, 25. jul. Kdor bi bil izgubil, naj piše na naslov: Fr. Skubec, Rambert 5, p. Litija.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

d Nova železniška tarifa. Dne 15. septembra t. l. bo objavljena nova železniška tarifa, ki stopi v veljavo dne 1. oktobra t. l. Z novo tarifo bo izvršeno poenostavljenje in združenje vseh dosedanjih načinov in se uvede predvojno zaračunavanje. Nova železniška tarifa bo veljala od početka leta 1926. Do takrat pa se bo sestel tarifski odbor in proučil vse njene nedostatke. Na podlagi tega proučevanja bo odbor izvršil spremembe in sklenil definitivno stalno tarifo. Posebno važno je, da bodo po želji prometnega ministra sedaj prvič v tarifskem odboru tudi zastopniki naših gospodarskih združenj, kateri bodo mogli izraziti svoja mnenja glede tarifske politike.

Junaški duhovnik. Francoski duhovnik Henrik d'Orgeval-Dubouchet, ki je 25 let vneto deloval v dušnem pastirstvu v Parizu, je moral začetkom vojne odričiti z vojniki na bojišče. Prejel je nešteto odlikovanj, a kot tisočim drugim, je vojna tudi njemu vzela zdravje. Mesto da bi šel v toplice se zdraviti, je šel v 51. letu med gobavce v Oceanijo, med nezdravljivo bolne.

Admiral — duhovnik. Bivši francoski admiral Malcor, ki je bil med svetovno vojno poveljnik brodivoja pri postaji Biserta, je postal duhovnik. Admiral je posestnik velikih zemljišč v Tunisu (Sev. Afrika); popustil jih je na korist misijonu. — Prav tako si je izvolil svečeništvo (v redu sv. Franciška) bivši trdnjavski poveljnik (Ingolstadt) general pl. Beichlin-Meldegg. Sedaj je prejel kot samostanski brat Askanijske nižje redove.

d Dete z dvema jezikoma. V splitsko bolnišnico so prinesli malega Milka Bezmaljinoviča, ki ima dva jezika in ne more govoriti. Operirali ga bodo.

d Medvedko je ustrelil preteklo nedeljo posestnik Janez Zupancič iz Tisovca pri Strugah (Dobrepolje).

d Otroci ne smejo vsega videti. V španski vasi Valdepenas se je zgodilo. Mati je pripravljala ovčjo glavo za večerjo. Otrok je gledal, kako je izrgala oči iz ovčje glave in odrezala ušesa. Šel je tudi sam poskusiti, kako se to dela. Z vilicami je iztaknil oči malemu bratcu, ki je ležal v zibki. Hotel mu je že tudi ušesa porezati; tedaj je stopil v izbo oče in ko je uzrl to čudno delo, je v nagli jezi zgrabil malega mesarja in ga vrgel ob zid, da je mrtev obležal.

d Hud naliv je bil od četrta na petek (3. na 4. t. m.) v Gor. Logatcu. Deževalo je vso noč, proti jutru pa kot bi lilo iz škafa. Voda je narasla čez dva metra nad normalo. Vsa nekoliko nižje ležeča pota so bila pod vodo. Prehod po državni cesti, ki pelje iz Logatca proti Kalcem, je bil onemogočen, otroci niso mogli v šolo, uradniki ne v urade. Po nekaterih hišah je stala voda nad pol metra, kakor n. pr. v šoli. En posestnik je bil obdan okoli in okoli od vode, tako da sam ni mogel iz hiše, pa tudi nihče ni mogel do njega. — Hvala Bogu, voda je kmalu začela vpadati, vendar je naredila precej škode zlasti po polju. Krompir je bolj majhen in črn in gnaje, a tudi drugi sadeži niso kot bi

morali biti. Takega poletja in takega naliva že zlepa ne pomnijo ljudje.

d Silne poplave na Japonskem. Po celi Japonski je razsajala v sredo silna nevihta. Narastle vode so odnesle skoraj vse mostove. V Tokio je na tisoče hiš poplavljenih. Ves promet v deželi je ustavljen.

d Veliko neurje v Italiji. V noči na 25. p. m. je divjala po srednji in severni Italiji silna nevihta. Domalega vse brzozjavne in telefonske zveze so bile poškodovane. Vlada je iz Rima poslala poseben vlak z delavstvom in materialom, da se zveze nemudoma popravijo. — Vihar je ponekod podiral tudi poslopja in je bilo več oseb poškodovanih.

d Tudi v Bosni je divjala silna nevihta. V okolici in kraju Derventa je poškodovanih okoli tisoč hiš. Toča, ponekod debela kot jabolka, je silno padala.

d Toča. Nekaj lepih dni smo imeli, pridno smo spravljali otavo, kar se dne 2. septembra zvečer napravi k hudi uri; ob osmih se osuje ploha s točo. Toča je pobila pas od Poljč do Dvorske vasi. Trepele so tudi Begunje. Letina je sklonjena, zlomljena; največ škode je poznati na ajdi in prasu.

d Grozen vihar je v noči 20. avg. podrl hlev posestniku Bitencu št. 27 v Davči. Dva fanta, ki sta spala v senu, sta se čudežno rešila. — Tri turiste in eno turistinjo je vrgel vihar v takozvani ljubljanski graben. Med silnim nalivom so se rešili v neko koparsko bajto. Posebne nesreče ni bilo.

d Pogorel je kozolec Francu Anžiček, usnarju v Škocijanu št. 42.

d Kozolec pri pokopališču v Mokronogu je 27. avgusta dopoldne do tal pogorel. Zažgati je morala zlobna roka. Daleč naokoli je bil to največji kozolec. Graščak ga je dobro zavaroval.

d Valed božjasti je padla v ogenj A. Šiliceva v Dobri na Goriškem, ko je kuhala večerjo. Dobila je težke opekline.

Smrtna nesreča. Dne 2. sept. t. l. se je ponesrečil na poti od Ceremošnjic proti Toplicam posestnik Jožef Novina iz Podturna, občina Toplica na Dolenjskem. Mož je peljal trame na kolodvor Straža-Toplice; ker se je bližal klanec, je voznik zavrl sprednji dve kolesi, nato stopil na zavoro in pri tem padel pod voz, da mu je zadnje kolo voza šlo čez prsa. Teža je bila okrog 2000 kg. Ponesrečenec je bil takoj mrtev. Zapušča ženo in 10 otrok. Naj počiva v miru!

d Obesil se je 1. septembra t. l. v Gaberju št. 53 20letni hlapec pri Novaku Franc Kozobran iz Šmarja pri Jelšah. Vzrok samomora ni znan. Bil je zelo mirne narave, priden in delaven hlapec. Gotovo se mu je omračil um.

d Samomorilec. V gozdu pri Veliki Preski so našli v nedeljo obešenega Janeza Kotarja, posestnika z Velke Gobe v litjskem okraju. Pogrešali so ga že od 14. avgusta in ker je že delj časa hodil zamišljen ter se monil, da se boji za živino, da mu je ne vzamejo v vojno in več takih stvari, so takoj sumili, da si bo kaj naredil ter ga iskali, pa šele v nedeljo 23. avg. so ga našli vsega gnalega.

d Svinja požrla otroka. V vasi Stu-

denci v Bosni je odšla žena tovarniškega delavca Čosiča za nekaj minut iz hiše in pustila svojega otroka brez nadzorstva. V ženini odsotnosti pa je prišla v sobo svinja, ki je na tleh se igrajočega otroka požrla. Ko se je mati vrnila, je našla le še nekaj kosti svojega otroka na tleh.

d Okraden trgovec. V Pobrežju pri Tezmem je bilo vlomljeno pri trgovcu Rudolfu Horvatu. Vlomitec si je nabral raznega blaga za ženske obleke in perilo, več kilogramov sladkorja, kave, lonc masli, 7 kg bonbončkov in pa par škatelj cigaret in smodk. Škoda znaša 10 tisoč dinarjev.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Kako se godi Slovincem na Koroškem. Županstvo v Dobrlivasi je 30. decembra 1924 zasedlo dvorano in čitalnico »Kat. slov. izobraževalnega društva za stanovanjske namene. Lastnica društvene doma — Hranilnica in posojilnica se je proti temu odloku županstva pritožila na okrajno glavarstvo v Dobrlivasi. Sodišče pa je pritožbo zavrnilo. Nato se je pritožba poslala na višje sodišče v Gradec. Višje sodišče pa je ugotovilo, da je postopanje županstva nezakonito in ukazalo, da se morajo zasedeni društveni prostori zopet vrniti društvu. A nemško županstvo v Dobrlivasi se pa ne zmeni za sodbo višjega sodišča in je zapečatilo vhod v društvene prostore ter zahtevalo ključ.

Slovenska dekleta kaznovana radi okrasitve slavolokov. Ob priliki birmovanja v Šmarjeti v Rožu (na Koroškem) so postavili Šmarječani več mlajev in med drugimi tudi enega s slovenskim napisom. Nemci so poklicali orožnike in ovadili šmarjetska dekleta, češ, da so okrasile slavolok z belo-rdeče-modrimi cveticami. Orožniki so dekleta naznanili okrajnemu glavarstvu, ki jih je kaznovalo z denarno globo in to kljub temu, da so potrdile priče, da so se za okrasitev mlajev rabile tudi druge rože in ne samo bele, modre in rdeče. Taka je enakopravnost Slovencev na Koroškem!

Nemški pobalini razgrajajo pri slovenskih igrah. Dne 9. avgusta so Slovenci v Ločah priredili igro »Deseti brat«. Iz Celovca so se pripeljali v avtomobilu nemški orjunci in vdrli v dvorano, kjer se je vršila igra. Poslanec dr. Petek je bil v tej zadevi pri deželnem glavarju in je odločno zahteval, da se napravi red.

Nesreča pri vožnji otave. Ivan Čubej iz Erzelja pri Vipavi je vozil otavo domov. Na nekem ovinku se je voz prevrnil v globok jarek. Pri padcu se je en vol ubil, drugi pa si je zlomil noge. Čubej je lahko poškodovan.

Nevihte na Goriškem. Posebno hud je bil naliv v noči od četrta na petek v Solkanu in na Sv. Gori, kjer je voda napravila ogromno škodo. V Solkanu se je odtrgal od Sv. Katarine velik plaz zemlje, ki je odnesel posestniku Avgustu Bratužu hlev z vso živino vred.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 14

SIROM · DOMOVINE

OLŠEVK.

(Nova maša.)

Dne 30. avgusta, to je na angelsko nedeljo, se je obhajala v Olševku lepa slovesnost nove maše, katero je pel ž. g. Janes Kozelj D. J. Iz ugledne Krljeve rodbine. G. novomašnik, ki je sadnja leta študiral v Lovanju v Belgiji, došel je v svojo domovino v petek 28. avgusta popoldne v spremstvu pred. g. župnika šenturskega Fibra in škof. tajnika g. Josipa Jagodica. Odveč bi bilo povdarjati, da je bil Olševk prav lepo okrašen s visokimi mlijai in zastavicami. Pri šoli, kjer je bila zbrana šolska mladina in obilo ljudstva, pozdravil je novomašnika domači duhovnik g. S. Ašman, potem pa nadučiteljeva hčerka Jakobina Slapar in sestrična Mici Štempihar s prelepimi nagovori. Razvrtil se je potem lep sprevod v duhovniške cerkve, kjer je novomašnik podelil blagoslov. — V nedeljo nato je g. novomašnik zapel svoje prve sv. maše v duhov. cerkvi sv. Mihaela, ki je bila za to slovesnost peprizadevanju g. župnika Fibra popolnoma pronovljenca od zunaj in znotraj. Ob deločni uri parikal se je lep sprevod v cerkve na čelu mu g. novomašnik, obdan od 4 jezuitov in 10 sosednih duhovnikov. V cerkvi je g. novomašniku govoril pred. g. provincialjal jugoslov. jezuitske pokrajine dr. Prešeren.

ZAGORJE.

Pri volitvah je SLS dobila 7, komunisti 9, liberalci 5, socialisti 4 odbornike. Udeležba pri občinskih volitvah je bila znatno manjša kot pri skupštinskih volitvah.

SMIHEL-STOPIČE.

Kakor znano, so razpisane volitve v naši občini za nedeljo, 20. t. m. Vloženih je skupno 8 list. Škrinjice Slovenske ljudske stranke so: DRUGA (za Smihel in Vavta vas), TRETJA za Stopiče, ČETRTA za Podgrad. — Prosimo naše zaupnike, da volitve o tem poučijo.

ARŽIŠE.

Dne 13. t. m. so pri nas v rudarskem domu na Lokah občinske volitve. Naspretniki, v svesti si, da pridobe na moči, če dosežejo, da promete volišče iz Lsaka na Loke, so tudi to dosegli. Toda volilec kmetje in delavci — pristaši SLS pokazuje, da se ne bojite ne poti in ne vretca in pohitite v nedeljo vsi na volišče ter vrzite vsi krogljice v drugo skrinjico — v skrinjico SLS, da izvolite moške, katerim je za sprosih občine in dobrobit njenih občanov. Zavedajte se, da odločujete v nedeljo sami o svoji usodi — ne bodite več hlapi in vrzite ras sebe breme, ki vas tlačí in volite one, ki bodo vam pomagali in teštili, ne pa vaši tlačitelji. — Zato vsak sveden mož na volišče in pripelji s sabo še one, ki omahujejo.

MIRNA.

(Občinska hiša.)

Povsod drugod primanjkuje denarja, gerentski svet na Mirni ne ve kam s njim. Prejšnji župan jim je s pametnim gospodarstvom prihranil okrog 45.000 Din. Najprej so hoteli sezidati občinsko hišo. Sedaj pa je sodnije in druge prostore za urade, ki bi prišli iz Trebnjega in Mokronoga. Gerentski svet še toliko ne ve, da on sploh nima pravice zidati, ne sodnije in ne občinske hiše. On vodi samo tekoče posle. Zadnjič je razpisal volitve za občinsko hišo. Pravijo, da jih je dovolil veliki župan. Mi tega ne moremo verjeti. Tako sanjivih volitev svet še ni videl. Zjutraj pred cerkvijo so jih oklicali. Vršile so se takoj, in tiste, ki bi jih ne bilo, bi šteli, da so za zidavo. Prave turške volitve! Razpiše jih gerentski svet, vrše se takoj in javno in kdor ne pride ga vladna stranka šteje za svojega. Na ta način bi mogoče še Žerjav dobil v Sloveniji večino, gerentski svet pa je vseeno pogorel. Zapišimo naj si eno, da stroškov za take neumnosti, kakor so bile tiste volitve, stroškov za načrte in inženirja itd., ki jih dela bres pravice, ne bo nosila občina, ampak člani gerentskega sveta. Ali se še čudite, zakaj vam ljudje ne zaupajo?

IG.

(Kmetijski list in njegovega Davida boj s Goljatom.)

G. Senk so se vendar opogumili in odgovorili v Kmet listu dne 2. sept. Njihov odgovor je precej daljši kot uvodni članek Kmet. lista in tudi daljši kot je zgodba: Davidov boj s Goljatom! In kaj so odgovorili G. Senk? Pišejo: »Hud je boj s duševnim velikonom za preprostega kmeta. Pa ker se je tudi mali David ubranil velikemu Goljatu, tudi jas ne obupam.« — G. Senk primerjajo sebe kot preprostega kmeta malemu Davidu, mena pa kot duševnega velikana velikemu Goljatu. Iz zgodbi bi pa bilo lahko znano g. Senku, da je bil duševni velikani David, telesni velikani pa je bil Goljat! V zgodbah g. Senk niso prav dobro podkovani! Dalje pišejo g. S.: »Torej g. kaplan naj si vsame tri gostaje v proste sobe. Mi naj uničujemo tlakove in drugo pohištvo, on naj pobira od njih stanarino, županstvo pa naj skrbi za popravce.« — V Domoljubu dne 27. maja sem g. dopisniku Kmetijskekega lista povedal, da naj pride prej v kaplanijo pogledat vse tlakove in pohištvo, ki spada k kaplaniji, potem naj o tej stvari piše v Kmetijskem listu!

G. S. pišejo: Občina ne zahteva nikake sobe zase, ampak kar domača, naj se porabi za popravce iste. Dopisnik tajl, da ne vleče 1800 kron stanarine. Dogovor za to vso to je bil med županstvom in najemnikom (priča sa to županstvo). — Kakšen dogovor je bil med županstvom in najemnikom, same ni čisto nič merodajne. Merodajen je dogovor med menoj in med najemnikom. Ker županstvo ni niti gospodar in niti lastnik kaplanije. Lahko se kdo dogovori s županstvom, da bo drugo leto vzal v najem polovico kaplanijskega vrta in da bo tam vsadil tobak. Lahko mu županstvo so tudi garantira. Pa Vam, g. Senk, s gotovostjo garantiramo, da po tem dogovoru in županski garanciji ne bo na kaplanijskem vrtu nikdar rasel tobak! — In vendar je občina še popravljala vrtno ograjo, čeprav župan nima nobene pravice odločati na vrtu samem. — In sopot pišejo g. S., da glede skidanja sob leži na županstvu pismena zahteva dopisuna! G. Senk! Pojdite na županstvo in poiščite tam moje pismeno prošnjo! Predno je preberete, si nataknite na nos očala, morda kar s navadnim steklom, potem pa počasi preberite tisto moje pismeno prošnjo s dne 25. nov. l. l. v prošnji ne boste dobili niti besedice o kakem slikanju sob. Torej g. S. I V branju ste pa preveč dobro podkovani, ker znate brati nekaj, kar ni zapisano. Prepis tiste prošnje hranim tudi sam in sate dobro vem, kaj je v prošnji. S tem pa nikakor ne rečem, da sebe v kaplaniji nise nujno potrebne, da se na novo preslikajo!

Toliko za danes. Da bo dvakrat ščno, bom na vse druge iz Kmetijskekega lista odgovoril prihodnjič. Tu tudi sate, da ne bo g. Senku predložil branje delalo teško. Pa bres samere! C. M.

RIBNICA.

(Proelava orlovske petnajstletnice.)

Moramo povedati, kako nenavadno slarje smo imeli v nedeljo 30. avgusta, kako nadvse pričakovano je uspela proslava petnajstletnice našega Orla. Ze priprave same, ki so se vršile v velikem obsegu, so vsbujale zanimanje med ljudstvom. Se vrede nam je bilo, hvala Bogu, ta dan nadvse ugodno. Našemu vabilu so se odzvali v velikem številu vsi okrožni odseki in tudi šentpeterski odsek iz Ljubljane. Po prihodu vlaka se je začel pomikati sprevod, na čelu mu orlovska konjenica ter narodne noše, po trgu, odkoder je krenil nazaj v društveno dvorano; po kratkem odmoru so od tam vsi člani in članice sprevodoma vkorakali v cerkev k službi božji. Pri popoldanski službi božji s zahvalno pesmijo ob pol 2 je bil sopot skupen nastop v cerkvi, nato pa odhod na telovadnico, na gradskem travniku. Telovadni program je bil zelo obširen. Ne prestani vakliti, ki jih je bilo slišati venomer iz občinstva, so pričali, kako teško pa sanjivost točke so izvajali telovadci. Občinstvo je kar strmelo in komaj sledilo bogatemu programu. Telovadbo je zaključil statetni tek med šentpetersko in ribniško vrsto; razumljivo, da so zmagali šentpeterski.

Razvila se je nato prosta zabava s bogatim srečolovom, sa katerega gre zahvala ribniškim faranom, ki so sanj veliko prispevali, slasti nekatere vsai. Da je bila tako ogromna udeležba občinstva, tako pri telovadbi kakor tudi pri prosti zabavi, gre zahvala tudi prostoru, ki je nadvse mišen in prikupljiv. Tik ob drevoredu, v senci mogočnih in košatih kostanjev, je sedelo občinstvo, ter se po končani telovadbi kar nihče ni mogel odstraniti iz še naravno prijetnega kraja, temveč so sede pri mizah izpod mogočnih drevov gledali doli na Ribnico, ki je bila to popoldne prazna in mrtva. Prosta zabava, ki je trajala komaj dve uri, se je o pravem času končala iz občinstvo se je razšlo s vsem zadovoljno in s najlepšim utisom. Ni bilo niti najmanjše nerodnosti. Ribniškemu ljudstvu pa, ki je ob tej orlovski prireditvi pokazalo toliko razumevanja za dobro stvar in prispevalo, tako k srečolovu kakor k pripravam, vsa čast in zahvala!

PODBREZJE.

Naše prosvetno društvo je priredilo s sodelovanjem deklške Mar. družbe dne 28. in 30. avgusta t. l. igro s petjem: Rosa Jelodvorska. Igra je sama na sebi lepa. Igralec in igralko so svršili svoje vloge prav dobro. Trikrat se je igrali ob veliki udeležbi. Podbrežani so pokazali, da visoko cenijo dobre igre. Škoda, da nimamo svojega doma. Pa tudi do tega bo še prišlo, da bo stal naš lept oder v lastnem domu. Slike dramskega odseka bo prinesel »Ilustrirani Slovenec«. Zeleti je še, da se ta krasna igra natisne, da jo bodo igrali tudi na drugih podeželskih odrih.

OSILNICA.

Letos pri nas njive samo raskopavamo, ko smo druga leta rekli, da krompir kopljemo. Zele ga je malo, a glavna hrana je. Tudi drugi pridelki so pišli. Zivina bres cene, a druge potrebščine so ostale pri isti ceni, delavci pa bres zaslužka. Vsake leto je slabše! — Le g. gerent je 100.000 kron občinskega denarja prihranil v petih mesecih. Mislili smo, da je res, a smo se prepričali, da se s namí le šalí. Šli smo namreč na povabilo gledat račune 30. avgusta in smo našli le 207 Din, če se poravnajo občinski računi. Če se pa odbije še Vrtnikov dolg 3000 Din, še toliko manjka. — Kovačevi pristaši ugibljejo, da pomeni N. blok na Vrtnikovi listi »Narodni blok«. Pa je lahko tudi »Naprednik ali pa »Navadni blok«, kar kdo hoče, in se menda nekateri neopopravičeno radi tega imena jeze, drugi pa nam in Vrtniku smejejo. Zakaj se pa ne bi liberalcev malo potegovalo? Sicer pa glejmo, da se nam ne isblje vinska naklada. Štiri skrinjice so tako kakor grmenje, za katerim se sjezati. To pa vsi dobro razumemo, da nam nasilstvo ni všeč, pa naj pride odkoder hoče! — Bolj nam gre šes glave, da imamo v tati štiri ušne moči, pa ga ni enega, da bi ne orgle pritisani.

FARA PRI KOSTELU.

Dne 23. avgusta se je vršila v vasi veselica vaškega gasilnega društva. Cele javnosti je bilo poročano, da je veselica zele dobro uspela. Gospa »pokroviteljica« je tudi zelo ponosna nanjo. In res, glavna in najvažnejša točka veselilnega reda — ples — je bila dobro ispeljana. Zal je to lepo razpoloženje okrog polnoči malo motil neprilakovane nastali pretep in s njim združeno preklinjanje. Zabava se je nato nadaljevala v gostini. Glumaš je nastopil tako prosto, da ni bilo še več vsogojno, pač pa slasti sa kmečke fante ponilovalno. Pri nas se vendar navadno ne vede tako kmečki fant, ki je še precej obdelan tudi v obliki. Tisti, ki so bili kaj po svetu, pravijo, da je glumaš namesto kmečkega fanta prav dobro pogodil takosvanega dunajskega poulnega »štrikac«. — Drugod nastopajo ogugogasei v krojih ostroma pri nas s čepicami, le pri javnih nastopih in to res samo redni člani s določeno starostjo. Pri nas pa vidiš tekatil po cesti bosonoge dečke s čepico na glavi in cigareto v ustih. Če se mogoče misli na kak naraščaj, naj bi bil ta oddelek zase pod posebnim poveljstvom. Nikakor pa ne bi smeli takih pobliči imeti dostopa pri veselicah, ki imajo na sporedu ples in trajajo pozno v noč. Nedavno še je nekdo v 185. številko »Slovenec« spravil dopis iz Fara, kateri dopis je kaj čudno zavit. V dopisu priporoča gasilno društvo ter opozarja na veselico. Na koncu pa pristavlja: »Pa naj bi se mladina, namesto da bi hodila na ples na v slabe družbe, zabavala v društvih in se tako očevala duševnega in telesnega propada! Glej ga spakal! Na vabilih na gasilsko veselico, kjer se je plesalo kakor sa tekmo pozno v noč, smo pa čakali celotno

»Otrokom s stariši vstop prost.« Pa se dobiše ljudje, ki pravijo, da je to vse potrebno. — Z društveni dom bo pa še moralo poskrbeti društvo samo s svojimi člani, nečlani naj se pa kar nikar ne vtikajo v to, Tudi Orel se bo lahko ustanovil, pa ne po onih, ki iz same zavisti nasprotujejo prosvetnemu društvu.

IZ PREDDVORA NAD KRANJEM.

Ker me dopisun iz Preddvora v »Domovini« sumiči radi dopisov v »Domoljubu«, izjavljam, da nisem jaz pisal zadnjega dopisa iz Preddvora kakor tudi ne nobenega izmed prejšnjih dopisov. (Potrjujemo! Uredništvo.) — Obrekovalcu in lažnivcu v »Domovini« pa v odgovor to-le: Motiš se, ako misliš, da te ne poznamo, če tudi se skrivaš pod raznimi izmišljenimi imeni in lajaš izza plota. Napadaš poleg mene poštene fante in dekleta, orle, občinske može in župana ter jih obrekuješ in ga kmalu ne bo v fari, ki bi imel mir pred teboj. Nad tvojimi dopisi se zgražajo vsi farani, saj v njih s svojo oliko »ceglarčku« niti do pasu ne segaš. Da te bolé uspehi naših Orlov, ti verjamem. Glede prispevkov za našo dvorano pa ti nisi nič dal in te tudi ni nihče prosil. Čegava slava gre v Preddvoru v občini kraju, se pa že kaže. Na morebitno ponovno skovikanje v »Domovini« ti ne bom odgovarjal. Enkrat za vselej. Pika. — Cuderman Iga.

IZ FARE PRI KOSTELU.

(Našim krošnjarjem.)

Dne 9. avgusta t. l. je imela Obrtna zveza krošnjarjev v Fari pri Kostelu svoj IV. letni občni zbor. Za društvenega predsednika je bil zopet izvoljen g. Peter Marinč iz Krkovega. Iz poročila načelstva je razvidno, da je imelo društvo l. 1922., ko se je ustanovilo, 233 članov, leta 1924. pa samo 92. Krošnjariji, tega ne bi smelo bititi! Držite se svojega društva, ker le v organizaciji je moč. Članarina, letno 5 Din, je tako nizka, da se ne more noben krošnjar izgovarjati, da tega ne zmore. Krošnjariji, ali ne veste, kako je bilo leta 1922., ko sploh nismo mogli dobiti »našoča« za krošnjarstvo? Ali ste pozabili, kako smo prosili g. poslanca Skulja, da bi se pri oblasteh za nas zavzel? In ko je g. poslanec pri oblasteh raztolmačil naše bedno stanje, dopovedal, da nas je preko 200 samo organiziranih, se skliceval na naše pravice itd., smo dobili spet dovoljenje, da smo šli lahko po svetu. Krošnjariji, kaj pa, če bi se kaj takega zopet primerilo. Kdo nam bo pomagal, če ne bomo organizirani? Nihče! Torej, krošnjariji, vsi pristopimo k našemu društvu. — Krošnjar.

SV. JURIJ POD KUMOM.

Stari so nekda rekli: »Če bo vse šolano in učeno, kdo bo pa na polju delal?« In bili so proti šoli. Danes so kaj redki, ki bi se ne zavedali koristi izobrazbe. Zato se ne da odobravati, da je nadučitelj Fr. Peček celo vrsto otrok oprostil od šole ter jim dal odhodnico, sklicevaje se na čl. 100. drž. zak. o ljud. šolah. Ta člen pravi pa le to, da se more otroku, pri katerem ni upati kakega uspeha, dati odhodnica, ko doseže šoli odraslo starost. Torej: Ko doseže šoli odraslo starost! Šoli odrasla starost je pa pri nas 14. leto.

Kaj je gospod nadučitelj s tem dotičnim koristil? Če se otrok ne nauči branja in pisanja, ali mu je s tem storjena kaka usluga? Ali je usluga staršem? Ali more tisto otrokovo delo odvagati znanje tako potrebnega branja in pisanja? Če nevesta pride k izpraševanju za poroko in se ne zna podpisati? Če jo mora ženin podpisati? »Zakaj se ne zna podpisati«, vprašaš. »Ni hodila v šolo, ker tam (slučajno v Košicah) niso tako strogi za šolo,« dobiš odgovor. Komu je to v uslugo in korist?

SV. RUPERT V SLOV. GORICAH.

(Smrt vsled zastrupljenja krvi.)

Mrak tihe žalosti je ležal pretekali teden nad Gornjo Voličino. Kruta smrt je obiskala nenadoma in nepričakovano dobro hišo Štuberjevo ter je iztrgala sedaj edino sedemnajstletno hčerko Liziko, ki je bila navdušena Orlica ter marljiva Marijina družbenica. Napravila se ji je na noži med prsti majhna rana, ki je najprej povzročila na stopalu hude bolečine in kmalu na celi noži. Zastrupila se ji je kri. Vsa zdravniška pomoč je bila brez uspeha. Ob zdravnikovi navzočnosti je že umirala Lizika. Ko so se oglasili mili ruperški zvonovi, nihče ni mogel verjeti, da leži Štuberjeva Lizika na mrtvaškem odru. Vse ljudi je ta vest silno pretresla in osupnila. Bila je lepega in prikupljivega vedenja in vedno vesela. Dasi je bila obdarovana s telesno lepoto in z velikimi duševnimi talenti, je bila povsod ponižna in skromna. Ni je bilo slovenske narodne pesmi, ki bi jo ona ne znala. Za njo ne žalujejo samo njeni starši, ampak vsi, ki so jo poznali. K pogrebu so jo nosile Orlice in Marijine družbenice. Spremljala jo je velika množica ljudi, znak njene priljubljenosti. Ob grobu pa je bilo silno ihtenje in nobeno oko ni ostalo brez solz, ko se je poslovil od nje z ginljivimi besedami domači g. župnik. Lizike ni več med nami. Zapustila si v cvetju mladosti svoje ljube starše, ki si jim bila edino veselje, tolažba, upanje in krepka opora na stare dni. Zgubile so s teboj pa tudi naše katoliške organizacije zmorno in marljivo članico in delavko. O, kako te bomo pogrešali! Sivolase mu, osemdesetletnemu očetu in materi, iskreno sožalje; tebi, Lizika, pa ldičemo: »Lepše solnce naj ti sije, lepše zarja rumeni!«

DOLENJSKI POPOTNIK.

Na Veliki Loki izstopim ter odkorakam na povsem Dolenjskem znano božjo pot k Materi božji na Zaplaz. Že od daleč sta me pozdravila dva pravkar dograjena zvonika, ki sta pravi kras Marijinega svetišča in ponos njenih častilcev. S prijaznega hribočka se obrnem nazaj v Catež. Tamkajšnji še pred kratkim rojeni Orli zidajo Društveni dom. Potem jo mahnem še v Sv. Križ. Takoj zapazim nov prav prijazen Gasilni dom. Kako to močooče, vprašam v občini, ki je zelo revna. Zvedel sem, da so bili še pred petimi leti ustanovili gasilno društvo in tudi kupili dvokolno brizgalno. Tedaj je društvo zaspalo. Pred dobrim pol letom so se zopet zbrali križki možje in fante in ustanovili novo gasilno društvo, izvolili novi odbor in novega požrtvovalnega načelnika in spretnega gospodarja, nadučitelja M. Kovačiča. Društvo je oživilo in v tako kratkem času postavilo Gasilni dom. Vse je stalo nad 100.000 K, pa je skoro vse plačano z darovi, ki so jih občani, ko so spoznali vnetega in spretnega načelnika, tudi radi dali. Dne 15. avgusta je bil dom kakor tudi nova brizgalna blagoslovljena. Novo društvo, ki ima nad 40 članov, je ta dan prvič častno nastopilo. Prav pred odhodom sem zvedel, da nameravajo tamkajšnji g. župnik zapustili Sv. Križ.

ŠMARJETA.

Dne 23. t. m. smo imeli pri nas orlovsko prireditve, ki je krasno uspela kljub temu, da je nagajal dež. Posebno je bil ljudem všeč sprevid orlov, orlic, naraščajnikov in gojenk. Prireditve je posetil naš vrli poslanec dr. Kulovec. Med rajalnim pohodom članov in prostimi vajami je položil gospod poslanec par prav iskrenih besed na srca očetom in materam, naj pošiljajo svoje sinove v orlovske vrste, da se bojujejo pod orlovskim praporom proti temi nevere in se vzgajajo v kreposti in izobrazbi duha. Br. Skrijanc iz Št. Jerneja nam je z navdušenimi besedami slikal pomen discipline za orlovsko organizacijo. Telovadci in gostje so kljub neugodnemu vremenu vztrajali v dobrem razpoloženju do konca. Že pred osmo uro je bila, kakor zahtevajo orlovski predpisi, zaključena prireditve. Orlovska sretna Št. Peter se lepo zahvaljuje vsem, ki ste na katerikoli način pripomogli, da se je orlovska slovesnost pri »Nacku« tako lepo izvršila. Posebna zahvala dekletom, ki ste nam pre-

skrbele toliko vencev. Bog vam vsem povrnil V noči od 24. do 25. t. m. je divjala silna nevihta. Nad vas Toplice in okolico se je vsula toča in uničila jesenske pridelke, posebno ajdo. Okrog pol ene ure isto noč je treščilo v Kraljev kozolec v Zalugo, da je do tal pogorel. Kraljeva hiša trpi zelo občutno škodo, ker je pogorela vsa letošnja in še lanska mrva, deske in vse poljsko orodje. Prihitele so na pomoč požarne brambe iz Smarjete, Skocjana in Grmul. Vsa čast požrtvovalnim gasilcem, ki jim je uspelo ukrotiti rudečega petelina, da ni objel cele vasi. To je že tretji požar v naši fari v mesecu avgustu. Vse prizadete priporočamo usmiljenim srcem.

VOJASKE ZADEVE.

Vprašanje. Služil sem pri trdnjavskega topniškem polku v Pulju, sedaj sem pa pridelen k pešcem. Kam naj se obrnem, da bi bil zopet pridelen topničarjem?

Odgovor. Za enake prošnje je pristojno vojno okrožje. Vendar ni verjetno, da imate tako važne razloge za spremembo dodelitve, da bi se prošnji ugodilo.

Vprašanje. Pri letošnjem naboru sem bil spoznan začasno nesposobnega, a bi rad čim prej odslužil svoj rok. Ali naj vložim prošnjo in kam? P. M. Z.

Odgovor. Po našem vojnem zakonu morajo služiti samo sposobni moški. Kaj silite vendar v vojaško suknjo, če ste nesposoben in Vas ne morejo porabiliti. Počakajte, saj pridete drugo leto zopet na vrsto. Če boste do 25. leta starosti sposobni, Vam vojaška suknja itak ne odide.

Vprašanje. Potrjen sem bil leta 1921. k trdnjavskega artiljeriji in sem služil od 27. decembra 1921 do 12. julija 1923, pa še do danes nisem prejel vojaške izkaznice. Kam se mi je obrniti, da jo dobim? F. O.

Odgovor. Obrnite se tozadevno s pisano prošnjo na poveljstvo polka, pri katerem ste služili.

Vprašanje. Rojen sem leta 1905. in sem bil letos potrjen. Prvi moj brat je služil v bivši avstro-ogrski vojski sedem let, drugi brat pa dve leti in v Jugoslaviji polni rok. Ali imam pravico do skrajšanega roka? I. B. J.

Odgovor. Ako je prvi brat služil aktivno in ne kot črnovojnik, in če ste Vi tretji, imate pravico do skrajšanega roka. To bi bili lahko povedali že na naboru in bi ne bilo treba vlagati prošnje. Kakor smo že ponovno pisali, rešuje take prošnje vojno okrožje.

Vprašanje. V vojni sta mi padla dva brata. Ali je res v tem slučaju tretji brat oproščen vojaške službe? N. J.

Odgovor. V smislu čl. 49., točka 4. zakona o ustrojstvu vojske služijo oni, ki sta jim v vojni padla dva rodbinska člana, skrajšan rok (9 mesecev).

Vprašanje. Sem posinovljenec tete, ki je vdova in stara 58 let. Imava posestvo, od katerega plačujeva okrog 300 dinarjev davka. Rojen sem l. 1901. in sem bil leta 1921. potrjen ter sem služil 7 mesecev, potem pa sem bil odpuščen. Sedaj sem pa zopet potrjen na polni rok. Ali imam pravico do skrajšanega roka.

Odgovor. Ako je minilo med Vašim posinovljenjem in prvim naborom pet let, tedaj se prištevate k tetini rodbini in če nima drugih otrok, se smatrate za edince in imate tedaj pravico do skrajšanega ro-

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKAVERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

POLITIČNI ZAPISKI

p **Delavski dan v Mariboru.** Krščanski delavci prirede dne 7. in 8. septembra v Mariboru veliko zborovanje, na katerem bodo na podlagi predavanj najodličnejših strokovnjakov govorili in sklepali o svoji organizaciji, ki ji hočejo postaviti temelje za daljšo bodočnost. Na teh zborovanjih bodo govorili: Fran Žebot, dr. A. Korošec, dr. Andrej Gosar, dr. Jože Jeraj, Marko Kranjc, tajnik SLS, Jože Stabej, obč. svetnik v Mariboru, dr. Andr. Veble, odvetnik v Mariboru, in delavski tajnik Andrej Semenič. Kmetiska zveza želi posestrinski organizaciji obilo uspeha in blagoslova.

p **Kmečka zveza za Kranjski okraj** je na občnem zboru 31. avgusta t. l. izvolila sledeči odbor: Anton Umnik, Šenčur, načelnik; Brodar Janez, poslanec, Hrastje, podnačelnik; Ahčin Anton, Zgor. Brnik; Bugar Jos., Hraše; Grilc Fr., Trata pri Velesovem; Hainar Val., Zg. Bitno; Kuralt Fr., Kranj; Novak Jernej, Trboje; Pavlin Jan., Polica; Pokorn Peter, Primskovo; Rozman Matija, Sr. Bela; Šink Anrež, Sp. Besnica; Tiringar Fr., župan, Marčiče; Umnik Jos., Suha; Zaplotnik Karl, Letence, odborniki; Watzl Fran, profesor, tajnik.

p **Shod SLS v Škofji Loki.** V nedeljo, dne 6. t. m., od devetih dopoldne bo v Društvenem domu v Škofji Loki shod SLS, na katerem bosta poročala poslanca gg. Brodar in Smodej. Vse somišljenike vabi na shod krajevni odbor SLS v Škofji Loki.

p **Shod SLS v Št. Petru pri Novem mestu.** Prejšnjo nedeljo se je vršil zelo dobro obiskan shod v Št. Petru pri Novem mestu. Na shodu je obširno poročal poslanec dr. Franc Kulovec o političnem položaju. Zborovalci so odobrili politiko Jugoslov. kluba. Na shodu je bilo navzočih več nasprotnikov, ki niso imeli niti bese-

ka. Ako pa med navedenima dogodkoma ni minilo pet let, tedaj še spadate k svoji rcdbinu in se Vam je vojaški rok določil z ozirom na razmere v Vaši družini.

Odgovor na več vprašanj. Skrajšana rok služijo: V rodbinah, kjer se potrudi prvi sin, ki ima še živega očeta in nima nobenega brata starega 17 ali nad 17 let, služi ta prvenec skrajšan rok, naslednja dva brata pa služita po vrsti polni rok. Če pa ima prvi sin 17 ali nad 17 let starega brata, tedaj služi ta prvi sin in še en njegov brat po vrsti polni rok, tretji pa služi skrajšan rok. Skrajšan rok služijo dalje oni, ki se hranijo sami ali ki so samci ter so podedovali poljedelsko posestvo ali obrat, ki ga morajo osebno obdelovati ali voditi.

Dopisnike v vojaških zadevah opozarjamo, naj čitajo tudi druge odgovore in naj ne čakajo samo odgovorov na svoja vprašanja. Mnogokrat se pripeti, da pride več enakih ali popolnoma podobnih vprašanj. V takem slučaju odgovorimo seveda na vsa vprašanja z enim odgovorom,

dice v obrambo vratolomnih skokov svojih političnih voditeljev.

p V Zagorju sta na shodu SLS govorila poslanca Kremžar in dr. Gosar. Zborovalci so viharno pritrjevali politiki SLS.

p Poslanci Anton Sušnik, Dušan Serbec in Ivan Strcin so se pretekli teden mudili v Belgradu, kjer so posredovali v raznih nujnih zadevah svojih volivnih okrajev.

p **Agrarna odredba ministra Pavla Radiča.** Minister za agrarno reformo Pavle Radič, je izdal za varaždinsko županijo in Medjimurje ukaz, da se vsem kmetom, ki so dobili zemljo po zakonu o agrarni reformi po 8. februarju dalje v zakup, ista odvzame. Kmetje, kateri so pridelke že pospravili, jih morajo vrniti ali pa odplačati zanje odškodnino. Proti temu ukazu so prizadeti kmetje vložili protest.

p **Zemljoradniška stranka** je imela svoj kongres v Belgradu. V stranki ni nobene enotnosti. Sedaj ena struja zahteva, da se stranka priključi radičevcem, druga pa je proti temu in vstraja pri sedanji organizaciji stranke. Medsebojni prepiri bodo najbrže uničili to stranko. O kongresu bomo poročali.

p **Avtonomist in Slov. Republikanee,** ki jih je izdajal g. Prepeluh sta pisala: »Nas smatra g. dr. Korošec za silno p o k v a r j e n e l j u d i, če misli, da bomo svoj r e p u b l i k a n s k i program zatajili kar čez noč.« Naše mnenje je, da zahteva »slovenska stvar« danes, da glasuje cela Slovenija za republiko, in ne za kakšno m o n a r h i s t i č n o stranko. Slovenska stvar zahteva, da se cela država preuredi v r e p u b l i k a n s k o - f e d e r a t i v n e m s m i s l u, sicer Slovenci nikdar ne bomo imeli besed na svojih tleh.« Malo dni na to je bil g. Prepeluh član vladne stranke, ki je v parlamentu dala takole izjavo: »Pri sklepanju sporazuma je bilo ugotovljeno, da se obe stranki nahajata na popolnoma enotnem stališču glede osnove naše države »kraljevine SHS«... — Tako sestavljena vlada je složna v vseh pogledih, posebno pa z ozirom na ureditev naše države.« »V tem pravcu se bo vlada trudila za integralno izvajanje ustave v državi.« — »Izvrševanje ustave se mora provesti na celokupnem teritoriju kraljevine SHS brez slehernih izjem, in sicer tako, kakor ustava sama odreja za celo enotno in nedeljivo kraljevine. — Beri še enkrat prvi stavek.

p **Kako sodijo o Puceljevi združitvi z Radičem.** Zemljoradniki so pretekli mesec imeli v Belgradu svoje zborovanje. Znano je, da je bil g. Pucelj, preden je prestopil k Radiču, član zemljoradniškega kluba. Dalmatinski odposlanci so zato na tem zborovanju začudeno vpraševali, zakaj se je mož izneveril zemljoradnikom. V imenu glavnega odbora je Uroš Stajč podal izjavo, ki je zelo značilna: »Pucelj se je moral z Radičem združiti radi posebnih slovenskih razmer, ker je moral poiskati zaveznikov v boju proti klerikalizmu.« Kaj je torej raznim samostojnim prvo, skrb za kmeta ali boj proti klerikalizmu? Naše ljudstvo že ima določno sodbo.

p **Radič, vera in duhovniki.** »Kmetški list« pere Radiča radi njegovih napadov na duhovnike v govoru na krškem polju. Pravi, da razlikuje Radič med vero in politiko tudi pri duhovnikih. Mi opozarjamo na besede, ki jih je Radič govoril na grobu Krpičevem, pa vsakdo vidi, da je ves za govor »Kmetškega lista« ničev. Da je večina hrvatske duhovščine za Radiča, to naj verjamejo verniki okrog »Kmetškega lista« — seveda, če hočejo.

p V **Belgradu** so začeli s pripravami za jesensko zasedanje parlamenta. Vlada vodi obširne priprave za potovanje kralja po Črnigori. Ministrski svet je imel sejo preteklo soboto in sklepal o podporah za visokošolce v inozemstvu in za pogorelce v južni Srbiji, kjer so pogorele cele vasi. Časopisi poročajo, da se pripravlja zopet oster nastop opozicije. Davidovičeva stranka in bosanska muslimanska organizacija sta imeli več dogovorov za enoten nastop. Pridruži se jima najbrže tudi Hrvatska zajednica. Pribičević je hodil preteklo 14 dni po Hrvatskem in Dalmaciji, da bi zbral svoje razkropljene ovce, pa nikjer ni dosegel znatnega uspeha.

Uspehi. Ali se še spominjate, kako je nasprotno časopisje, zlasti »Kmetški list« vpilo, da Davidovičeva vlada, v kateri so bili tudi naši poslanci, v dveh mesecih svojega obstoja, ni ničesar napravila? Toliko časa so s svojim zabavljanjem pomagali rušiti, da je končno padla. Danes so v vladi Radičevci, toda na drugi strani bere, kako se znova privija davčni vijak. In to letos, ko je znano, da je tako pomanjkanje denarja! Pripominjamo samo, da je gospod delegat Šavnik, finančni delegat pod vlado RR. In g. Pucelj, kakor znano sedi v klubu enega izmed R, to je v klubu g. Radiča.

Voditelj samostojnežev g. Pucelj je razgovarjal z urednikom nemškega zagrebškega lista »Der Morgen«. Hrvatom se da marsikaj povedati in zato jim je pripovedoval vodja SKS, da je v Slovenski ljudski stranki radi shoda na Krškem polju nastal razdor. Eni, da so zato, da se Slovenci podamo, kakor se je podal Radič, nekaj pa da jih še drži s Korošcem. — Nekateri ljudje se nočejo naučiti, da se pri naši stranki s praznimi besedami nič ne opravi. Mi Slovenci vemo, zakaj držimo skupaj.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in blačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Odprodaja!

Radi preselitve odprodajamo vso zalogo manufakturnega blaga, galanterije in usnja po globoko znižanih cenah. — Ne zamudite ugodne prilike!

»Danica« — Majzelj & Rajšel

LJUBLJANA — Turjaški trg šte. 1.

Dva gozda in travnik

(1 ha 50 a 79 m², 22 a 80 m², 25 a 03 m²) na prodaj v Podutiku nad Ljubljano. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista pod številko 6000.

GOSPODAR

Milijonska škoda.

Teško je vedno grajati, opominjati in kazati na napake. Toda ko vidimo kaj ljudje počno s sadjem, ko ga spravljajo, pa ne moremo molčati. — Čudno to, da baš pri spravljanju sadja tako lahko zataje svojo prirojeno varčnost in skrbnost. Kako vestno poberejo in spravijo najdrobnejši krompirček, vsako žitno zrnce, vsako bilko sena ali otavel S sadjem pa mnogokje ravna tako kakor bi ne bilo nič vredno, kljub temu, da vsako leto vidijo in slišijo kako ceno ima lepo spravljeno, nepokvarjeno sadje in kako pod nič gre otrešana mešanica. Po nekaterih krajih se ljudje nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da bi jabolka, ki so na prodaj kot namizna roba, obirali. Rajši jih dajo mnogo pod ceno, samo da nimajo z njimi tega posla, ki ga smatrajo za najbolj zamudnega in za najbolj težavnega. Tresenje sadja jim je pa največji užitek.

Letos je vobče slaba sadna letina. Jabolka so obrodila samo po nekaterih krajih. Povpraševanje po lepih zimskih jabolkih je pa jako živahno. Tudi inozemski sadni trgovci se pojavljajo vedno pogosteje. Sadje se bo torej prodalo izredno lahko in dobro. Kakšna škoda torej, ako se s takim iskanim blagom lahkomišelnost ravnajo, da se pokvari in izgubi svojo pravo ceno! Vzemimo primer, ki bo to pojasnil. V krškem in novomeškem okraju, kjer je letos sadna letina najobilnejša, lahko računimo na 200 vagonov lepih zimskih jabolka, ki bi se prodala razmeroma drago, ko bi bila lepo obrana in ločena vsaj po sortah. Prav brez vsakega pretiravanja lahko trdimo, da bi se obrana jabolka prodala povprečno najmanj po 1 Din dražje nego otrešana. Pri vagonu z 10.000 kg bi bilo torej pri obrani jabolka že 10.000 dinarjev dobička, pri 200 vagonih pa lepa vsotica 2 milijona dinarjev ali 8 milijonov kron. Kakšna škoda se dela pa šele ob dobrih sadnih letinah, ko se otrese na tisoče vagonov jabolka, ki bi se morala obrati, to si vsakdo sam lahko izračuni.

Razlika v ceni se mnogokrat še poveča, ako jabolka raznih sort zmešamo in tudi drobija in močno pokvarjenih ne odberemo. S takim ravnanjem tako pokvarimo zunanost in ugodnost sadja, da moramo večkrat prodati najboljše sorte prav poceni, če se jih hočemo iznebiti. — Ljudje božji, ali ni škoda ogromnega denarja, ki se tako lahkomišelnost zavrne in ki bi tako prav prišel zlasti v današnjih časih!

Navadno se izgovarjajo, da ne utegnejo sadja obirati in razbirati, da so stroški preveliki itd. Da so vsi ti izgovori prazni, naj pojasni zopet preprost primer. Po izkušnjah in natančnih opazovanjih so dognali, da natrga dober obirač na dan povprečno 375 kg jabolka. Po prejšnjem primeru zasluži torej lastniku z obiranjem najmanj 375 Din, plačila za to delo dobi pa največ 75 Din na dan. Imamo torej št-

stega dobička 300 Din. Čim debelejši so pa plodovi, tem ugodnejši ta račun za lastnika, ker debelih plodov se natrga na težo več nego drobnih.

Še preprostejše je delo pri razbiranju ali sortiranju. Ali kaj zamudite, ako devate, ko obirate, vsako sorto v svojo posodo, ali na svoj kup? Ali je to taka zamuda, ako poizkusite že pri obiranju vse, predrobne ali na kak način pokvarjene plodove? Ne! To malenkostno delo in ta mala skrb ni v nikakšnem razmerju z velikim dobičkom, ki ga dosežemo na ta način. Manjka le dobre volje in zmisla za sadno kupčijo.

Konečno še dve stvari, ki jako občutno kvarita dohodke iz sadjarstva. Pri nas je navada, da sadje prezgodaj spravljajo, češ da je o Sv. Jerneju vse zrelo. Taka roba nima pravzaprav nobene vrednosti razen za sadjevec. Pozna zimska jabolka in hruške so zrele okoli srede oktobra, pa ne koncem avgusta. Čim dalje pustimo tako sadje na drevesu, tem boljše in tem trpežnejše je. Pred koncem septembra bi ga pa nikakor ne smeli spravljati. — In še nekaj. — Pri nas se vse preveč sadja obrne za pijačo. Pijača je prvo in glavno, vse drugo je postranka stvar. To ni prav! Lepo namizno sadje naj se proda, kajti tako vrže neprimerno več nego v pijači.

Nobena kmetijska panoga ne bi dajala toliko čistega dohodka nego sadjarstvo, ako bi se pridelek pametno uporabil.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 7. t. m. V Curihu je dinar notiral 9.22 centimov, je torej v minolem tednu nekoliko padel. Tuje valute so se na domačih borzah plačevale po sledečih cenah: funt šterling Din 273, dolar Din 56, nemška marka Din 13.36, švic. frank Din 10.88, avstrijski šiling Din 7.95, francoski frank Din 2.65, lira Din 2.24, češka krona Din 1.67, bolgarski lev 0.39, rumunski lej Din 0.28, 10.000 mažarskih kron Din 8.10.

g Sadni ogledi. Sadjarstvo zavzema v našem gospodarstvu čedalje večjo veljavo. Trdi se lahko, da je za Dolenjce posebno, poleg živinoreje in vrtnarstva najvažnejša panoga našega kmetijstva. Letos, sedaj na jesen je dolžnost vseh, ki se zanimajo za sadjarstvo, da doženemo, kakšne vrste sadja, predvsem jabolka, uspevajo pri nas in katere so najboljše za trgovino. Zato priredimo s a d n i o g l e d v temle redu: v Brusnicah na nedeljo, dne 20. septembra, dopoldne v občinski dvorani v stari šoli. V Toplicah pri Straži dne 27. septembra ob treh popoldne v tamošnji ljudski šoli. Ogleda bo izvršil državni ekonom. Naprošajo se vsi župni uradi, šolska vodstva in sadjarji bližnjega okoliša, da poagilirajo za čim večjo udeležbo. Razstavljeno sadje se bo po prireditvi preneslo in razstavilo na glavno sadno razstavo na

PO SVETU

Rusija in Italija. Anglija plete politiko proti Rusiji in si veliko prizadeva zlasti odvrniti Nemčijo od ruske zveze. Zato išče Rusija sedaj zvezo z Italijo. Bajce pride Cičerin v Italijo »na oddih«. Govore pa tudi, da se poda morda pozneje Mussolini v Moskvo.

»Narodna« vlada v Bolgariji bi najraje poklala in pobesila ves mili narod razen par »narodnih voditeljev«. Kralj Boris se je že mesarije naveličal. Nedavno so mu predložili v podpis 23 smrtnih obsodb, da bi se pobesili razni »narodni izdajalci«, »razdiralci mile sloge« in sploh »podivjanimi elementii«. Kralj Boris pa ni hotel podpisati. Čast kralju, ki je boljši kakor njegova vlada.

Omejitev militarizma na Švedskem. Sedanja socialistična vlada pripravlja nov obrambni zakon, glasom katerega se skrči švedska armada od 336 na 114 stotnij. Službena doba bo znašala pri pehoti 140 dni, pri topništvu in konjenici pa 200 dni. Celokupni stroški za armado bodo znašali približno 100 milijonov kron napram 180 milijonom leta 1914. Vladni zakonski načrt bo v parlamentu najbrže sprejet.

Priključitev Avstrije k Nemčiji. O tem govori in piše vsa Evropa. Na mednarodno konferenco v Zenevi so avstrijski delegati prišli z obširnimi in točnimi poročili o gospodarskem položaju male avstrijske republike. Istočasno pa se prirejajo po vseh deželah Avstrije velike manifestacije in sklepajo resolucije za združitev. Avstrijski diplomatje spretno igrajo dvojno igro. Po eni strani hočejo izsiliti za svojo deželo nove gospodarske ugodnosti in najti za avstrijsko industrijo inozemska tržišča, po drugi strani pa vendarle ves svet sprijazniti z mislijo, da je nujno in naravno, da se avstrijski Nemci priključijo ostalim. Za nas Jugoslovane je ta stvar toliko važna, ker se bo ob tej priliki zopet načelo vprašanje Koroške.

† Maršal Konrad pl. Hötzenndorf je umrl na Würtenberškem v starosti 73 let. Hötzenndorf je bil začetkom svetovne vojne načelnik avstrijskega generalnega štaba. Cesar Karel ga je povzdignil v grofovski stan. Zadnja leta je mož skromno preživel v krogu svoje družine.

Zmaga opozicije v Romuniji. V Romuniji so se vršile volitve v kmetijsko zbornico. Kljub hudemu vladnemu pritisku je zmagała v 35 okrajih opozicija. Vladne stranke so dobile večino le v 25 okrajih. Vsled zmage protivladnih strank zahtevajo, da kralj vlado izroči opoziciji. Seveda se vlada na vso moč trudi, da obdrži krmilo v svojih rokah.

Laško brinje

se dobi pri FRAN POGACNIK-u, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 6072

Grmu meseca oktobra, ki ga priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Novem mestu.

Veličasten zbor slovenskih vojakov na Brezjah.

Preteklo nedeljo so imeli zopet bojevniki iz svetovne vojne svoj veličasten dan pri Marijinem svetišču naše divne Gorenjske. Kdo prešteje trume, bataljone slovenskih mož, ki o hiteli gori po brezjskih klancih, da si podajo bratske roke, še bolj da strajajo svoje vrste, povedo Mariji svoje težave in iz dna duše molijo za padle tovariše? Bilo jih je veliko več nego lani, po sodbi vseh okoli 12.000. Zastopane so bile prav vse slovenske pokrajine ne samo iz naše kraljevine, marveč vse, kjer doni naš jezik. — Nebo je bilo naklonjeno ves čas stanim vojakom, saj je gotovo sv. Peter naprosil nepočaklega Očeta za lepo vreme, češ, tolikokrat so bili ti možje do kože premočeni v bojnih postojankah, vsaj danes jim prizanesil. — Politična blast je bila sicer tudi nadvse uljudno vabljenana se ni odzvala. Odzvalo pa se je več našega ljudstva in več srbskih častnikov junakov, odposlanih iz ljubljanske komande, saj dobro vedo ti junaki kaj se pravi biti mesce in mesce v toči krogelj in ohi raznih vojnih nezgod in so s svojo navzočnostjo počastili možje, ki so gledali smrti nešteto in v obraz in nihče bolj nego oni žele mogočno, spodarstvo urejeno in močno Jugoslavijo.

Nepozaben ostane vsem navzočim oni prizor, ko je v cerkvi zadonela iz samih možkih grl nadvse lepa pesem: »Ti o Marija, peta pred zagrnjeno hvalno ploščo. S krepkim glasom je nato superiorni msgr. Kokalj molil staroslovensko molitev v očin padlim in v zahvalo Mariji, zdrlnila je zasa in božji blagoslov je priplul nad krasno ploščo, mlano v sredi med kapelico Marijino in ostalim mišičem tako, da je vidna po celi cerkvi. Sklepa je iz čistega, najfinejšega kararskega marja in švedskega granita. Zlate črke v sredi klajo in bodo pričale še poznim rodovom:

VOJNIH GROZOT OTETI,
KLICEMO KRALJICO MIRU:
PADLIM PRI BOGU PLACILO!
SLOVENSKI VOJAKI IZ SVETOVNE VOJNE
ZBRANI NA TEM SVETEM KRAJU
31. VIII. 1924.

Zgoraj bronzirana Kristusova glava: Glej sveki — spodaj umirajoči lev. Delo je nadvse pretno in prav po nizki izvršila domača tvrdka mlak in Ljubljani, ki bodi tem potom vsem našim tovarišem toplo priporočena. Po odkritju so pričeli s ginjenim glasom zapeti: »Blagor mu«, nato defilirali s mirnim korakom mimo plošč okoli Marijinega oltarja in se nato v silnih tih zbrali pred oltarjem na prostem.

Rog zatrobil, na prižnico stopi tajnik Zveze Bonač in z mogočnim glasom pove, da prihaja noker iznad groba nepoznanega francoskega voja v Parizu, kjer noč in dan gori plamenica — palnica francoskega naroda. To plamenico vedno novo in novo poživljajo razne organizacije nekih narodov, ki sem prihajajo in tako tudi mi, dragi možje, prižemo v duši naši plamenice ljubezni, zahvale, zvestobe in molitve našim želim bratom. Naše ljudstvo, posebno pa možje, so stali v bojnih vrstah kjerkoli, nezrečeno ljubo to prekrasno zemljo, ki je vodila naše težnje, saj je tako lepa, da se ji divijo angelska duša. Ljubijo to zemljo in zahtevajo, da jo dedsko ljubijo tudi oni, ki so na krmilu države, da jim lajšajo težka davčna bremena in da bremenena vračajo celokupnemu ljudstvu v državi s razlike. Nihče ne bo učil teh mož patriotizma, ki so bili v šoli trpljenja, bridkosti nepopisne in temeljito otresli ne samo vsakega avstrijaka-kantanta namreč tudi vsakega bizantinizma in klefilitva. — Dobro naj pomnijo državniki, da nitor ne vrše pravega domovinskega dela napram temu naraščanju, če takl pušajo v nemar je pohabljenca, ki so doprinesli vse domovini oltar. Govornik zakliče: Bodimo vsaj pravi koski junaki, ki so nasičeni s svetim kruhom in pojeni s sveto krvjo, kot pravi srbska narodna, navdušeni v boj za križ častni, ne pa za lasten o in za svobodo zlato, ne pa za razne nasilnike, hočejo osrečiti zemljo našo s koli in samokresi. Mariji v varstvo izročamo Korotan, Primorje; konča s molitvijo za padle heroje. — Sredi govorega govora je nastal resnoben molk in solze rovele, ko je godba zaigrala ganljivo žalostin v proslavo padlim. Mašo je služil msgr. Kokalj godba je svirala stare cerkvene melodije tako

drage ušesom bivših vojakov. Po maši so pevali zapeli z globoko občutenimi glasovi: Oj ta soldaški boben in na koncu veličastno himno: »Pravde Bog, ki je moče utrjevala v prepričanju, da pride dan, ko prosta bo Primorska, prost bo Korotan. Večno lepa »Vigred se povrne« je udeležence uvedla v kraljestvo večnega miru in blažine besede »Libera me Domine«, pete od 15 bivših vojnih kuratov, so prosile večni mir in pokoj padlim. Srce se je streslo, ko so pevali, bivši vojaki, intonirali Prelovčev »Oj Doberdob« in »Oj ta soldaški boben«. S tem je bilo končano cerkveno slavje in prišel se je občni zbor, tudi pod milim nebom. Predsednik Colarič nadvse prisrčno pozdravlja navzoče, prebere brzovjavke generala Majstra in drugih, predlaga brzovjavko Njega Veličanstvu kralju na Bled, se energično zavzema za invalide in ob 12. uri kliče merodajnim faktorjem, naj vendar, vendar izvrše svojo prvo, sveto dolžnost! Tajnik Bonač in blagajnik Wagner podasta poročili o delovanju odbora in Zveze v preteklem letu. Nato so pozdravili občni zbor: tov. Stauderger iz Trbovelj, tov. Tome iz Ljubljane za Udrženje invalidov, tov. Geršek za koroske Slovence, tov. Krepek iz Maribora in tov. Šupnik Hafnov. Po govorih in pozdravih je bila na dnevnem redu volitev odbora. Tov. Pirca Jože iz Ljubljane je predlagal odbor in poudarjal v svojem krepkem govoru trud in požrtvovalnost dosedanjšega pripravjalnega odbora, zlasti predsednika Colariča, o katerem je dejal, da je bil mož-častnik tudi v težkih, nevarnih časih Slovence, velik prijatelj naših fantov, katerim je pomagal, kjer je mogel. Zbor je z velikim odobravanjem sprejel besede tov. Pirca ter izvolil za bodoče leto stari pripravjalni odbor kot redni odbor za prvo poslovno leto in še tri zastopnike iz bivše Stajerske. Major Colarič je nato zaključil občni zbor in posebno poudarjal, da je danes ustanovljena Zveza strogo nadstrankarska z namenom, da pomaga onim, ki so največ trpeli v svetovni vojni in pa da večkrat v bratski slogi združi vse one, ki so prestali vojno gorje.

Popoldne ob dveh so se zbrali zaupniki iz vse Slovenije v samostanski dvorani, kjer so v medsebojnem resnem razgovoru zahtevali smernice za bodoče delo, določili članarino, poudarjali strogo nadstrankarstvo Zveze in soglasno poverili odboru, da določil kraj in dan sestanka za prihodnje leto. V tovariškem razgovoru, brez najmanjšega incidenta, v lepi prijateljski slogi, porojeni na bojnih poljanah, je le prehitro minul dan, ki bo ostal vsem udeležencem v nezbrisnem spominu. Godba Katoliškega delavskega društva z Jesenic je neutrudno v dveh oddelkih igrala in s tem veliko pripomogla za razvedrilo udeležencev.

I^a. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Naprodaj je LEPO POSESTVO

tri četrt ure od trga Litije, obsegajoče 56 oralov nji, travnikov, lepoga sadnega vrta in doraščenege bukovega, hrastovega, kostanjevega gozda. Posestvo lepo obdelano, gospodarsko poslopje v dobrem stanu in se lahko redi 6—8 glav živine; hiša je nova, zidana. Cena 100.000 Din. — Več se izve pri lastniku Iv. Koprivnikar, Vel. vrh 3, Litija

Za jesensko sezijo nudi tvrdka F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29

veliko izbiro novega blaga, kakor: sukno za moške obleke in površnike, velour in pliš za damske plašče, volneno za kostume, razne barhente v krasnih novih vzorcih kakor tudi vsakovrstno kotenino že od 10 Din naprej. Ravnokar dole svilen rute in šerpe. Velikansko izbiro pletenih volnenih jopic za moške, ženske in otroke. Izgotovljeno moško in žensko perilo, oblecke, predpasnike, velike in otroke (pri nas vedno najlepše narejene). Opozarjamo cenj. občinstvo, da pazi na naš naslov: SV. PETRA CESTA 29, ker le tu se nahaja prava trgovina »PRI IVANKI«, kjer se prodaja rajše s manjšim pa gostejšim dobičkom.

NAZNAMILA

Dne 28. septembra 1925 se vrši v Vel. Slevici pol ure od kolodvora Vel. Lašče letni živinski in kramarski sejem kakor tudi sejem za konje in drobnico. V okolici je mnogo lepe živine. Radi romarske cerkve bo tudi udeležba velika, zato se vabijo živinski in konjski kupci ter kramarji. Vsak bo prišel na svoj račun.

n Najden denar. Dotična ženska, katera je pred več časa v prodajalni ostankov »Toketlibazarc« na Krekovem trgu št. 10, prvo nadstropje, nekaj denarja izgubila ali ji je bil ukraden, naj se tam zgleda, najditelj je poznan.

n Odkritje spominske plošče v svetovni vojni padlih vojakov iz Bizovika pri Ljubljani bo v nedeljo, dne 13. septembra t. l. Ob 9 dopoldne je sveta maša, po maši pa odkritje. Kot govornika nastopita g. M. Colarič, major v p. in ž. g. Bonač, bivši vojni kurat. Ploščo je izdelal gosp. I. Irt, kamnosek v Štepanjivasi.

n Porcijunkulski šehd na Zalesni gori pri Mekronogu bo v nedeljo, 20. septembra t. l.

n Sv. Gregor. Tukajšnji Orlovski odsek vabi vso cenj. občinstvo od blizu in daleč ter bratske odseke, da se udeleže proslave petnajstletnice njegovega obstoja, katera bo dne 13. septembra t. l. Sodeluje godba od Nove Štife. Spored: Ob pol 10 sprejem in sprevid, ob 10 sv. maša z govorom, potem kosilo, litanije, javna telovadba, prosta zabava, srečolov, šaljiva pošta, godba itd. Za toplja in mrzla okrepčila in pijačo je preskrbljeno. — Na veselo svilenje! — Odbor.

n Leše. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je v nedeljo, 23. avgusta popoldne, obhajalo ob navzočnosti svojega ustanovitelja, g. učitelja Julija Slapčka petindvajsetletnico obstoja, s cerkveno slovesnostjo: nagovor g. župnika, petimi litanijami, zahvalnico in blagoslovom.

n Nekaj letnikov Bogoljuba, deloma vezanih, odda nekdo izmed naročnikov. Kdor se zanima zaufe, naj pošlje svoj naslov upravništvu.

n V nedeljo, 13. septembra se vrši v Koprivljah Vidom — Dobropolje vrta veselica gasilskega društva z godbo drav. div. oblasti. Vabljena vsa gasilska društva, katera bodo sprejeta na kolodvoru. —

ZA NANEČEK

Molitev da več kot prirojeni talenti in pridnost. Ta mesec (avgusta) bo preteklo ravno 50 let, ko je umrl. zaboden od 21 ran, predsednik republike Ekvador Garcia Moreno. Izredne so njegove zasluge za narod in Cerkev. Pa komu jih je sam pripisoval? Imel je edino sestro, ki mu je bila postrežnica do smrti, obenem pa velika dobrotnica revežev. Na stara leta pa jo je Bog obiskal s križem, da je oslepela na obe očesi. In vendar! Kaj vse je storila ta reva za blagor človeštva? Vse namreč, kar je svet pripisoval velikemu Garciju Morenu, da je storil za svojo domovino, je on sam pripisoval molitvam in dobrim delom svoje pobožne sestre, ki jo je cenil in spoštoval kot svetnico.

TO JE ŠKODA!

V Francoskem mestu Remas je uničil ogenj tovarno šampanjca z vsemi napravami, z orodjem in s 5000 sodovi.

Razno.

Hotel, ki je v skalo vsekan. Na goro Jungfrau v Svisci, visoko 4167 metrov, pelje do višine 3460 m električna železnica. Od zadnje postaje vodi skoz skalo pot do hotela, ki čepi ob gorski steni. Zadnja stran hotela in obe stranski tvorijo skala, sprednja stran pa pomaknjena ven nad ledenik pod steno. Hotel ima na razpolago 100 postelj, vse v njem je električno.

Ameriški delavci delajo dolžove. Kdo bi si bil to mislil! Pa je res in so Amerikanci zato že v velikih skrbeh. Amerika zelo veliko pridelava, pa vsega ne more prodati ven v svet. Trgovci so izborno poučeni, poznajo ljudi in vedo, kaj vleče. Zlasti špekulirajo na ženske, ki so druga drugi nevoščljive, če ima ta ali ona lepšo obleko itd. Ko pride slab trenutek, pa trgovci žrtve napade. Najslabše je to, ker lahko za majhno naplačilo vse dobiš in doplačuješ potem v mesečnih obrokih. Dolg je takoj napravljen, a obroki so dolgi in pride tudi več različnih skupaj. Deset milijard in pol ima Amerika izposojenih zunaj med svetom, a v notranjosti bo kmalu zadolžena.

Dober tek! V bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici so operirali 55letnega Giovannija Bon in so mu potegnili iz želodca jekleno spiravno pero. Lani so mu pa potegnili veliko platneno cunjico ven.

Bojševiki krađeje. — Velika ruska politikarica Olga Novikova je v visoki starosti umrla v Parizu. V oporoki je izročeno poudarjala, da od svoje zapuščine 770.000 dinarjev ne da niti boljševiki v verske ali dobrodelne namene, ker boljševiki vsak tak denar ali ukradejo ali ga pa cunjače porabijo, kakor je v oporoki. Je čisto res.

Pridnost in sreča. Ne-ki Lang je raznašal časopise, ko je bil star sedem let; z devetimi leti je delal na kmetih; štirinajst let star je vozil omnibus; dvajset let star je bil agent s hišami in posestvi; s 37 leti je postal poslanec in je kmalu nato postal prvi minister avstralske države Novi Južni Wales.

Te so brke! Na enem najbolj živahnih cestnih križišč v Parizu stoji že več kot deset let stražnik Leklerk, ki ima najdaljše brke na Francoskem, na vsaki strani 45 centimetrov.

Dr. Ivan Pregelj.

Božji mlini.

Direktor in umetnik sta se pozdravila in slikar je prosil, naj sedejo. Njega samega je rahlo vedel za roko mali Edvard. Sedli so k čebelnjaku.

»Tako, oče Romuald, je spregovoril slepi slikar, »zdaj pa povejte kaj lepega o Vaši sliki. Gospod direktor mi je pravil, da ima svojo povest. Kar od srca, oče Romuald. Kar je bilo. Saj ne bo nikoli več. Tudi Vi ne boste več slikali, sem čul. Vaša slika edina in moja edina.«

»Neskončno Vas pomilujem, moj dragi gospod,« je dejal oče Romuald.

»Verujem, rad verujem,« je prikimal umetnik. »Pa pustimo to. Ko se prvič vidi,« bridko je naglasil besedico »vidi,« »ko se torej vidi, je treba, da se natančneje spozna. Zato mi boste povedali svojo povest. Saj jo poznate. Tudi je prehudo obnavljati spomin in že zaradi tega mojega malega tu, tega prijatelja, ki mi ga je Bog dal za tolažbo.«

Šel je ljubeče z roko čez lice otrokovo, ki je zasijalo v neskončni sreči in povedal mimogrede, kako je deček oslepel.

»Torej zgodbo moje slike hočete?« je vprašal redovnik. »Rad ustrezem, če Vas veseli poslušati. A ne zamerite mi, če bom s kako besedo bridek. Redovnik sem, ne vem, kako se govori v omikani družbi.«

»Pripovedujte po svoje,« je prosil kratko slepec. Oče Romuald je pripovedoval. Čim dalj je govoril, tem večji ganotje se ga je pollašalo. Nekaka sveta misijonska gorečnost se je obudila vanj. »Marija, kraljica moja,« je občutil vneto, »daj mi tako besedo, da bo prevzela, da bo razgnala še zadnjo temo in žalost iz duše tega nesrečnega.« Govoril je z drhtečimi ustnami. Z očmi je pazil v slepčovo lice. Videl ga je zardevati in bledeti. Sam ves nemiren je povedal vse in umolknil.

»Dajte mi roko,« je dejal po dolgem molku slepec. »Oče Romuald, verujte, da sem Vas umel.«

»O, gospod, ali res?« je oživel redovnik.

»Edvard,« je nagovoril slikar dečka, »jutri naju popeljejo v samostan. Vrnil bom obisk očetu Romualdu.«

»Prav, ljubi gospod.«

»V spovednici ob šestih zjutraj,« se je zopet obrnil slikar k redovniku, ki je sklenil vesel, kakor da bo molil, svoje stare, nedolžne roke.

»Čakal bom, pridite,« je dejal z drhtečim glasom. Slikar je molčal. Potem je spet povzel besedo in dejal:

»Rekel sem, da Vam svoje povesti ne bom pravil, ker Vam je znana. A zdaj vidim, da le moram nekaj povedati. Tudi moja slika ima svoj doživljaj.«

Vzdihnil je in dodal:

»Seveda takšen ni, kot je Vaš, Vaš je sladek, moj je bridek.«

Prestal je za nekaj trenutij, nato je pripovedoval: »Gotovo se spominjate, kakšno izjavo sem bil pričutil o svoji sliki, ko se je vnel prepir, kaj pred očuje. Podpisal sem, da sem hotel naslikati Kristusa, ki je pač usmiljen, a le človek, ki čudeža napraviti ne more. Saj se spominjate?«

»Spominjamo se,« je odvrnil za redovnika direktor.

»Tedaj,« je povzel slikar znova besedo, »glejte, tedaj sem prejel od svoje matere pismo. Pisala mi je, kako me hvalijo povsod in kako je ponosna name. Potem pa je omenila ono mojo izjavo in vprašala, ali sem res jaz mogel kaj takega napisati. »Ne verjamem, ne morem,« je pisala. »A če si res zapisal, moj sin, lepo Te prosim prekliči. Bog je, bridko ga boš še potreboval, boj se ga. Strašno pohujšanje si naredil

Popravi, dokler je čas! Tako me je rotila in spop v nadaljnem pisala ljubeče kot mati, naj se le za tečem k njej, če rabim denar, če mi je hudo, in namolim in se varujem slabe družbe, naj ji ne dolam žalosti, ko itak dolgo ne bo več živela.«

Razburjen je umetnik prenehal. Grobna tišina je ležala nad njim in prijateljema, ki sta poslušala Edvard je tiho brisal solze.

»Ali veste, kaj sem jaz tedaj odpisal,« je začel govoriti silno burno in živo umetnik. »Ne vem, danes ne razumem, kako sem mogel pisati tisto pismo, ki je moralno ubiti mojo mater. Pa saj si lahko izslikate sami, kaj piše človek, ki ga je prvi uspel tako prevzeti, da ne ve kam od napuha. »Za ljubeče sem hvaležen mati,« sem pisal, »pa za skrb, ki imate radi mene. Denarja, ki ga sami nimate, ne potrebujem. Tudi lepe nauke bi si lahko v prihodnjem prihranili. Glede pohujšanja pa, o katerem pišete pravim, naj pa ostane pohujšanje, če je. Težko je mati, a hočem biti odkrit, ker moram! Jaz tudi Vašega Boga ne maram več...«

Beseda mu je zamrla v zadržanem joku. Ljubeče se je privil k njemu nedolžni Edvard.

Bog je dober, Bog je dober,« je vzkliknil tolažbo očetu Romualdu in s čudno pristrčno besedo začel tolažiti ubogega slepca. Potem je zaključil:

»In jutri ob šestih, gospod, kaj ne? In kadarkoli Vam bo hudo, le pridite, potrkajte. In če bi mene vedno ne bilo, gospod, saj so še drugi, moji tovariši. Vsi so Vam prijatelji, vsi Vam bodo v tolažbo po Bogu, ki nas je vse ustvaril in ki Mu gre edinemu vsa čast in slava.«

Slepec mu je stisnil krepko in toplo roko. Ob ljubil si še nadaljno obiskovanje in se poslovil. Po treh letih je že znal mali Edvard sam voditi svojega »ljubega gospoda« na obiske k očetu Romualdu. In vodil ga je poslej vsak dan...

• • •

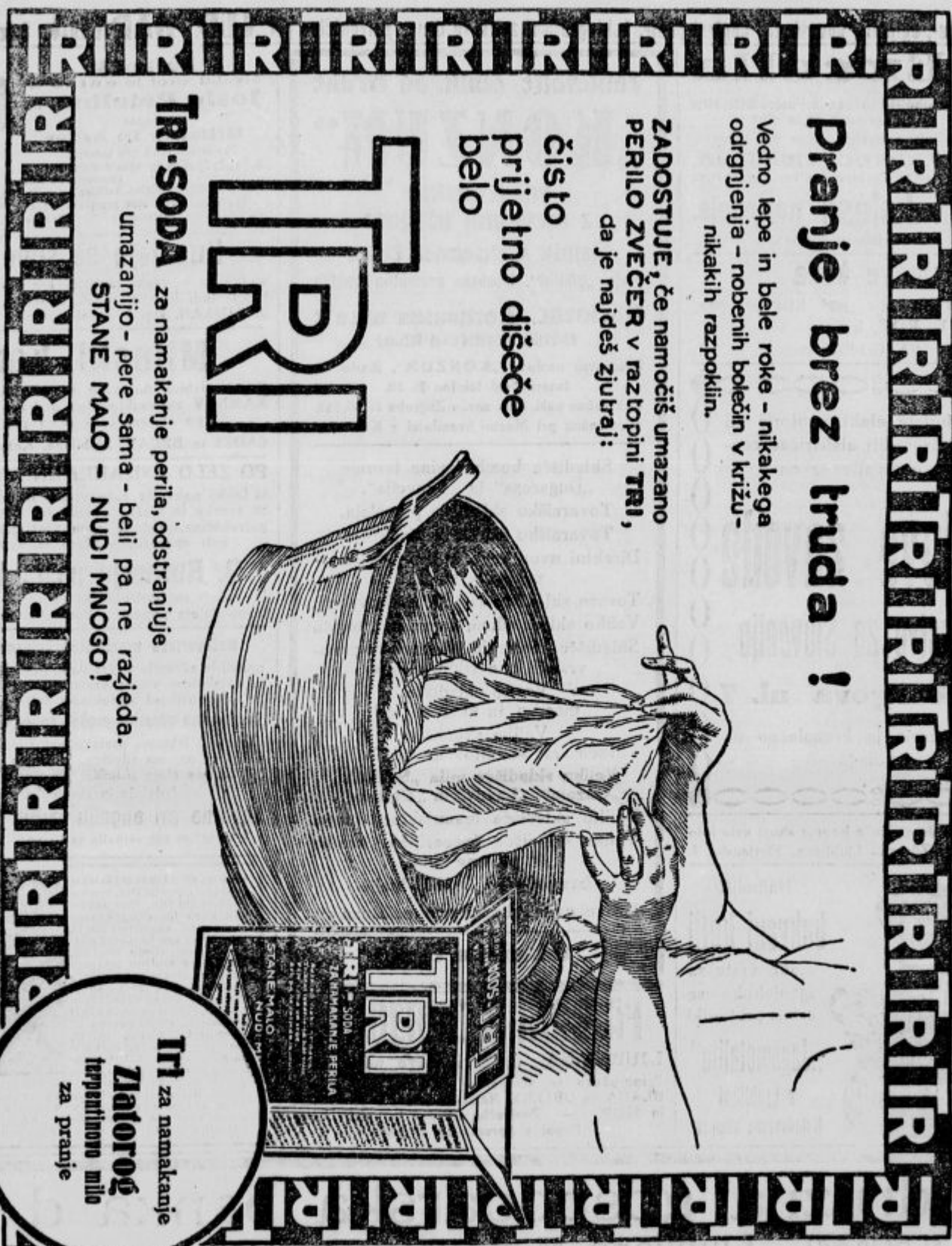
In vodil je mali Edvard svojega »ljubega gospoda« vsak dan v samostansko cerkev na kratek obisk k očetu Romualdu. Njegov »ljubič gospod« ga je bledel in je skrbel za dečkovo izobrazbo. Poleg svojega »ljubega gospoda« na obiske k očetu Romualdu rastle svet, ki ga je mogel videti tudi brez oči. Svoje gosli je dihal le njemu znano srečo, ki jo morejo okusiti tudi slepci. Slepi umetnik in oče Romuald sta veselo slutila, da raste v njihju ljubljencu velik umetnik. Njegove zrelosti nista čakala. Jesenskega dne, pet let potem, odkar je bil slikar oslepel, je potekel Edvard k očetu Romualdu. Povedal je, da slikar zbolel in ne more na obisk. Oče Romuald sam šel k prijatelju, našel pri njem zdravnika in vedel, da je slikar smrtno bolan. Trije dnevi bolelo so ga strašno vzeli. Tedaj je sam začutil, da je smrt blizu. Spravil se je z Bogom, vdano, pobožno. Bog je začel še huje slabeti, se Edvard in oče Romuald nista več genila od njega. Edvard je moral večkrat igrati bolniku na gosli. Ko je deček igral, je oče Romuald molil. Slepi bolnik se je smehljaj, a bil je preslab, da bi še govoril, kaj vidi. A videl je. Tako svetlo je bilo njegovo lice. Sredi Edvardove pesniškega večera, tik preden je legla tema, se je slepi bolnik pognal krčevito iz blazin, razširil roke in vzkliknil zadivljeno:

»Vidim, vidim...«

Nemo se je nato zrušil. Bil je mrtev. Oče Romuald je tiho pomolil v svojem srcu:

»Marija, mati! Še meni tako smrt.«

Le mesec dni pozneje mu je Marija mati dal česar je prosil. Med veselo in slovesno pesmijo znova nov na prvi dan majnika, ves odet v sladki v Marijinega cvetja dehtečih šmarnic, je zaspal v svoji skromni celici, da njegovi redovniški bratje niso vedeli kedaj...

Pranje brez truda !

Vedno lepe in bele roke - nikakega odrgnjenja - nobenih bolečin v križu - nikakih razpoklin.

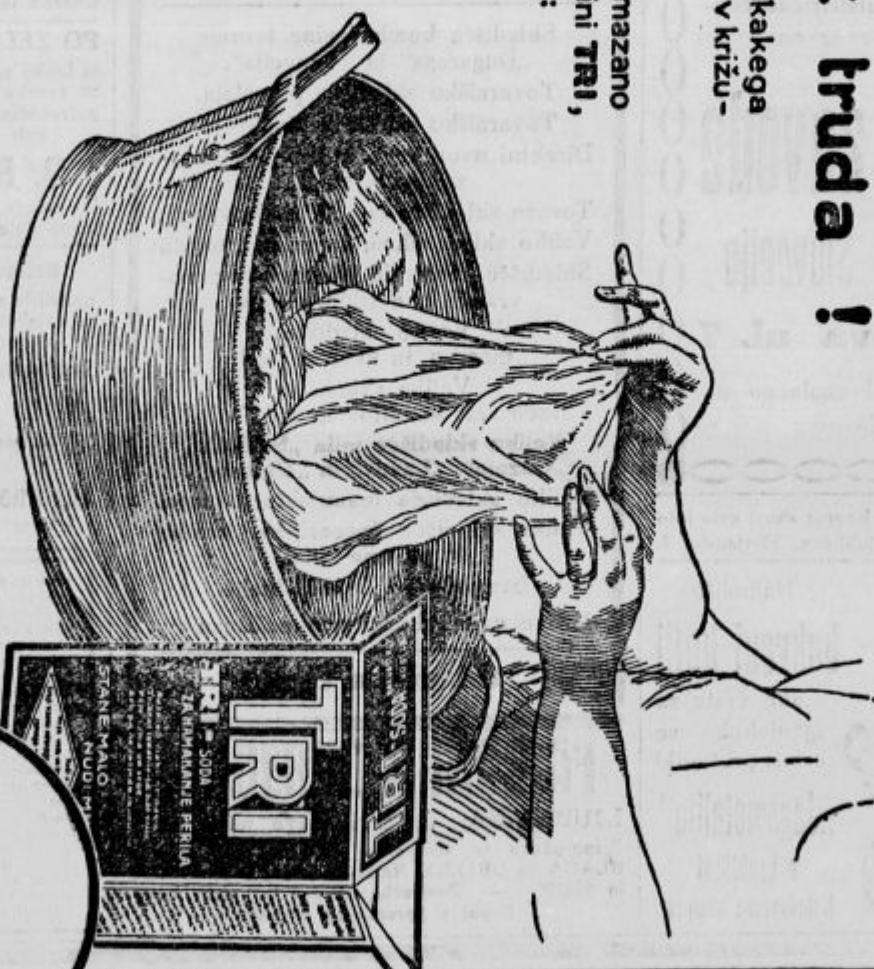
ZADOSTUJE, če namočiš umazano PERILO ZVEČER v raztopini TRI, da je najdeš zjutraj:

čisto
prijetno dišeče
belo

TRI

TRI-SODA za namakanje perila, odstranjuje

umazanijo - pere sama - beli pa ne razjeda.
STANE MALO - NUDI MNOGO !

Tri za namakanje
Zlatorog
terpentinsko milo
za pranje

Pri nakupu
mafnuakturnega blaga
na debelo in na drobno se obračajte le na
Oblačilnico v Ljubljani
Miklošičeva cesta 7.
Postreženi boste s prvovrst. blagom po nizki cenl.

Kravar. Sprejme se na večjem posestvu bli-
zu Ljubljane pošten, priden, zane-
sljiv, trezen in miren kravar, ki je že bil v
enaki službi ter ima veselje do govsje živine.
Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Dopise
na upravo »Domoljuba« podi: »Kravar« štev. 6030.

Mesarskega vajenca poštenih staršev sprej-
mem. — **JOSIP LOGAR**, mesar, Cerknica.

KROJASKEGA VAJENCA sprejme **IVAN**
TOMAZIN, Naklo. 6051

DEKLE ki zna kuhati in opravljati druga
hišna dela, se išče proti dobri
plači. Naslov pri upravi lista pod številko: 5961.

Mlin na Bregu ob Savi
na 3 gonilna kolesa, 160 konjskih sil vodne
moči, stanovanjsko hišo in preko 1½ ha
zemljišča, gozda in kamnoloma, proda
takoj zapuščina pok. Vinko Majdiča v
Kranju, kamor naj se pošljejo ponudbe.

Barvne trakove-, ogljeni-, povoščen-, kopirni papir, hektografični zvitki in druge potrebščine pri **LUD. BARAGA, Selenburgova ul. 6**

Excelsa

najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

Polhove kože

In vse vrste divjačine KUPUJE

L. ROT, krznar

LJUBLJANA, Gradišče št. 7.

Če potrebujete elektromotorje ali če hočete izgraditi električne centrale, obračajte se na:

Škodove zavode

zastopstvo za Slovenijo

Selenburgova ul. 7

Pocet inženirja je brezplačno na razpolago.

Polhove in druge kože kupuje skozi celo leto D. Zdravič, Ljubljana, Florjanska 9.

Najboljši

bakreni kotli

vsake vrste za žganjekuho se dobijo pri tvrdki

„Jugometalija“

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 18.

Zahtevajte cenik od tvrdke

„KONZUM“

veletrgovina z mešanin blagom

Iasniki Aleksander Eisler

preje „BANJA“, trgovsko prometno društvo

Karlovec, Florjanska ulica 2 (bivša Stakičeva hiša)

Brzjavni naslov: „KONZUM“, Karlovec, Interurbani telefon št. 10.

Ček-račun pošt. ček. zav. v Zagrebu št. 35.544.

Giro-račun pri Mestni hranilnici v Karlovcu.

Skladišče bombaževine tvornice „Dugaresa“ in „Venecija“.

Tovarniško skladišče petroleja.

Tovarniško skladišče sladkorja.

Direktni uvoz kave in drugega kolo-nijalnega blaga.

Tovarn. skladišče užigalic „Vrbovsko“.

Veliko sklad. salam, slanine in masti.

Skladišče moke in otrobov iz prvo-vrstnih banatskih mlinov.

Veliko skladišče morske in kamene soli.

Veliko skladišče

vseh vrst kanditov in čokolade.

Veliko skladišče mila „Schicht“,

„Gazela“, „Lavov“ in „Zlatorog“.

Veliko skladišče manuifakturn. blaga.

Veliko skladišče špecerijske, kratke in pletene robe.

Izravni uvoz D-M-C blaga.

Izravni uvoz sukanca marke „Steznik“.

Zahtevajte cenik!

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.

Prporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA za OBLEKE.** Največja izbira svilenih RUT in ŠERP. — Postrežba solidna ter nizke cene. Popolna oprema za neveste.

Najboljši
Istvalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

znanka
Grilzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vod
Fauk v vaseju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

Kupujete se suhe gobe

vedno in v vsaki množini ter plačujete najbolje, kakor tudi kumno, jancež, fižol itd. — Trg. firma: J. KUSLAN, trg. z dežel. pridelki, Kranj, Gorenj.

Mlinski kamni

Bogata izbira naravnih in umetnih mlinskih KAMNOV za vsakovrstno meljavo proti garanciji po zmerni ceni samo pri tvrdki

ČADEŽ in BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

PO ZELO ZNIZANIH DNEVNIH CENAH

si lahko nabavite raznovrstno manuifakturno blago za ženske in moške obleke ter k temu spadajoče potrebščine, nadalje vseh vrst galanterijo kakor tudi specerijsko blago in železnino pri

R. Rutnerja nasl., Vrhnika

Na zalogi vse potrebščine za šivilje in krojače, katerim dajem popust. — Postrežba točna in solidna.

Hočvarjeva aromatična železnata tinktura najboljšo zdravilo zoper slabo prebavo, slabokrvnost in oslabelost vsake vrste. 1/2 l steklenica 20 Din. Po pošti od 3 steklenic dalje z navodilom.

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev

Tisočkrat izobno preiskušeni Zavoj 12 Din z navodilom in opisom rdečice. Pošiljam poštne prosto. Za vse moje izdelke zahvale na razpolago!

Izdeluje in razpošilja samo:

Lekarna pri angelju varhu **Mr. St. Hočvar,**

V zalogi so vsa zdravila za živino! **Vrhnika**

Odeje flanelaste
trpežne-liger 55 Din, močne
rožaste 110 Din, fine angle-
ške karo 100 Din, krasne
„Jacquard“ vzorčaste 140 D,
močne šivane kambrik ode-
je 170 Din, rdeče 195 Din,
klotaste z molino podlago
205 Din, klotaste s klotasto
podlago 225 D, močne konj-
ske odeje 140 Din, holi fine
208 Din, flanel čaršave 69 D
razpošilja veletrgovina R.
Stermeckl, Celje, št. 19.
Ilustr. cenik s čez 1000 sil-
kami se pošlje vsakemu za-
stoj, vzorec od sukna, kam-
garina in razne manuf. robe pa samo 8 din na
ogled. Kdor pride v vlakom kupovat, dobi nakup
prim. povrnitev vožnje. Kar ne ugaja in ni odrez-
no, se zamenja ali vrne denar. Naročila čez 500 D.
poštne prosto. — — — Trgovci engross cene.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.943

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnege čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene srambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.